

1992/3

ATÜ

FÖISKOLA I MAGAZIN

A TÚ a JGYTF ifjúságának lapja

ROVATFELELŐSÖK

Kovács József (Főiskola)
Kálmán Judit (Kultúra)

SZERKESZTŐK

Posta Balázs, Gánóczy György, Nagy Tamás, Visnyovszky Tamás, Plugor Magor,
Szebenyi Nándor, Jáger Szabolcs, Szalai László

TERJESZTÉS

Fehér Szilvia

KÉPSZERKESZTŐ

Kiss Attila

FŐSZERKESZTŐ

KIRÁLY ERNŐ

A lapot Sípos Lóránd és Kiss Attila grafikái díszítik

A szövegszerkesztést végezte: Vass Imre

Türelméért és megértésért külön köszönet
dr. Földes Csaba tanár úrnak

Felelős kiadó: JGYTF HÖK Vezető Testülete
Készült a Főiskola nyomdájában, 1.000 példányban

Lapzárta: 1992. március 30.

Szerkesztőségi órák: hétfő 20.00 Közművelődési Titkárság
Tel: (06-62) 10-244/42

A szám a Táncsics Mihály Alapítvány támogatásával készült.

TARTALOM

" Egy fazékból, de más utakon".....	4. o.
Köszönjük a bizalmat!.....	5. o.
Szabad tanárválasztás: csöbörből vödörbe?.....	6. o.
Pár szóban.....	7. o.
Előadáson katalógus? (folytatás).....	8. o.
Kori, kajak, teke... Örültök-e?.....	9. o.
Kinek van a Topolya	9. o.
A pedagógusképzés európai irányai.....	10. o.
Végre egy jó kezdeményezés.....	10. o.
Újra kiadják a kollégiumokat.....	11. o.
Kommentár nélkül.....	11. o.
Szerény javaslat.....	12. o.
Alternatív zóna	
Lehet élni Coca Cola nélkül.....	14. o.
A vegetariánizmus védelmében.....	14. o.
"Különbség csak a jó ízlés...".....	15. o.
Kultúra - Irodalom.....	19. o.
Búcsúsám: Új Írás.....	34. o.
PROGRAMAJÁNLATOK.....	38. o.
Pályázat.....	41. o.

"Egy fazékból, de más utakon"

Interjú Simó Mártonnal, az Erdélyi Magyar Diákok Egyesületének titkárával

- Gördít-e a román állam valamilyen akadályt az itt tanuló erdélyi hallgatók elé?

- Még mindig érvényben van egy 1958-ban, kádercseréről született kétoldalú megállapodás, melyet ugyan módosítottak lett, de még mindig nem rendelkezik az itt szerzett diploma román részről történő elfogadásáról. Fizikai akadályokat (mint határőrség, vámőrség) nem gördít a ki- és beutazás elé. Sokkal veszélyesebb azonban az, hogy mind a szélsőjobboldali, mind a kormányajtó harsog a minket irredentának, fasisztának, horthystának bélyegző jelszavaktól.

- Ér-e valamiféle megkülönböztetés benneteket itt a főiskolán?

- Sem a tanárok, sem a hallgatók részéről nem. A probléma inkább a mieink részéről adódik azzal, hogy egy részük meg szeretne élni erdélyi mivoltából. Nem veszik észre, hogy már megszűnt az erdélyi lobby, már nem érv, ha valaki olyannal védekezik, mint pl: "ezt nem így vagy nem úgy tanultuk, ezt románul tanultuk, stb."

Hál' Istennek kevesen vannak ilyenek, s inkább csak a reálszakosoknál. Mindenesetre jó lenne, ha a tanárok csfájában elfojtanának minden ilyen kibúvó próbálkozást. Másrészt úgy vettem észre, hogy pl. a humán szakos hallgatóink legalább annyira felkészültek, sőt bizonyos kérdésekben tájékozottabbak az itteni hallgatóknál.

- Mennyire akartok illetve tudtok beépülni a főiskola életébe?

- Nem kívánunk külön kasztot alkotni, s azt sem szeretném, ha mások degradálnának minket külön sejtbe. Megpróbálunk tevékenyek lenni, olyan dolgokkal foglalkozni, mely nem csak a főiskola keretein belül érvényesül. Ilyen próbálkozás pl. a Hátország című folyóiratunk is, melyet a közeljövőben kívánunk beindítani. Egyszóval mozgolódunk, ha sajátos színpont is vagyunk a főiskola hallgatói között, de mi

sajátságunkkal együtt próbálunk beilleszkedni.

- Mi az, hogy sajátos színpont?

- Először is az anyagiakat nézve. Mi nem ugyanolyan elosztási rendszerből részesülünk, mint a többi hallgató. Lehet, hogy egy fazékból, de más utakon.

Valószínűleg ezért van az is, hogy ugyan mi is részesülhetünk a Hallgatói Alapítványból, ha rendkívüli segélyre van szükségünk, de az valahogy nem természetes. Vagy fehérebbek vagyunk, vagy feketébbek, nem tudom.

De más a kulturális szemléletünk is. Mi más zenéhez szoktunk, pontosabban egy hullámmal "él vagyunk maradván". De minket még nem fertőzött meg ez a mai pop-mocsok, remélem nem is fog.

Harmadrészt mi tragikusabbak vagyunk, talán érettebbek is az itteni hallgatóknál. Persze ez abból is adódik, hogy többségünk jóval idősebb csoporttársainál. Amit mi csinálunk, az mindig halálosan komoly művészi megnyilvánulás, mi nem szervezünk könnyedebb programokat, mert azt idő- és pénzpocsékolásnak tartjuk. Sajnos, ezeket a programokat csak egy szűk mag szervezi, a többség elég passzív, mondhatnám azt is, hogy "liba". Szépen eljönnek, mosolyognak és elmennek. Itt történt egy nagyon rossz iskolapolitikai húzás, hogy engedték elnökösedni ezt a főiskolát.

- Milyen céljaitok vannak?

- Elsősorban jelentőset csinálni itt, azért, hogy otthon is jelentősek legyünk.

Ha nem történik meg a megfelelő tudáshalmozás, intelligencia szint megszerzése, akkor ez a mi missziós ittlétünk nem ért semmit, mert maximálisan képzett értelmiségre van szükség otthon is. Visszatérve a nőkre. Én a férfiakat sokkal alkalmasabbnak tartom tanügyben, de a köztisztviselői és a művelődésszervezői funkcióban is. A lányok valami bensőségebb életet élnek, leányszobákat bérelnek. Van egy-

két kreatívabb közöttük is, de inkább a fiúk viszik a prímet.

- Hogyan valósul meg az érdekképviselet?

- Tulajdonképpen van számunkra hely a Főiskolai Tanácsban, de még nem töltöttük be. Ahhoz, hogy valós, ne csak látványos státusz legyen, még meg kell erősödnünk. De már tettünk lépéseket. Pl. legutóbb tantervmódosítási javaslatokat nyújtottunk be.

- Milyen céllal?

- Kértük, hogy biztosítsák számunkra egy új, alternatív tantárgy tanítási lehetőségét. Ez az új tantárgy a nemzeti identitástudat. Azért van rá szükség, mert riasztó jelenség kezd hódítani az erdélyi hallgatók között, nevezetesen az, hogy

olyannyira asszimilálódnak az itteni magyarság szokásaival, hogy teljesen elvesztik kisebbségi sajátosságaikat, tartásukat. Ennek viszont egyértelmű következménye lehet, hogy nem kíváncsiak vissza, s ennél rosszabb nem is történhet.

- Szerinted ezzel a módszerrel megoldható az elidegenedési probléma?

- Remélem. Én bízom abban, hogy jó dolgokat fogunk csinálni, eredményt fogunk elérni, s nem szeretném, ha azt a törekvésünket bárki legyen az egyén vagy állam félreértené.

Kovács József

Köszönjük a bizalmat!

Március 5., 18.00 óra. A Főiskola Tanácstermében a DJB (Diákjóléti Bizottság) ülészik. Hivatalos vagyok az ülésre a TŰ képviselőjeként. Amiért meg kell jelennem: az újság 628.000 forintos (egy évre, 12 számra szóló) költségvetési kérelmét többen nem akarják megszavazni, mert túlzottan magasnak találják az összeget. Ketten ülünk le az újság érdekeit védeni, s néhány perc múlva záporoznak a kérdések. Legtöbben a terjedelemtől és a szellemi végtermék minőségéről próbálnak vitát nyitni. Hogy e kérdésben 13 (ezekről alkotott véleményében is megosztott) ember nem kompetens dönteni, ezt némi vita után (azt hiszem) megértik. Következik azon dolgok felsorolása, amit ebből a pénzből az újságnak kell fizetnie. Azt hiszem, a Bizottság tagjai is meglepődnek. Szavazás: 8-an 5 ellenében rábólintanak a kért összegre azzal az ígérettel, hogy bármikor megnézhetik, mire használjuk fel a pénzt. Köszönjük. A támogatást.

Itt vége is lehetne a cikknek, csak hogy ... csak hogy az ember egy ilyen szavazati aránnyal támogatott kérelemmel kapcsolatban elgondolkodik. Természetesen kifogásai merülhetnek fel a Bizottsággal kapcsolatban, de hát nem akar egy cinikus hangnemben megírt cikkkel megint egy botrányt kavarni.

Még ha már megszavazták ... na mindegy.

De elgondolkodtat az is, hogy vajon a Bizottságban ülő emberek mennyire képviselik azt az arányt, ami ebben a kérdésben a hallgatóság között kialakulna. Mert hát a DJB-ben hallgatók ülnek. (Hallgatók képviselnek hallgatókat.) Ez az újság pedig elsősorban nekik készül. Vetítsük ki a Bizottságban tapasztalt szavazati arányt 2000 hallgatóra! Nem vagyok matematika szakos, de ha szívesen nem csal, ez 1200 : 750. Szóval ezzel a 750-nel van problémám. Ha feltételezzük, hogy 2000 emberből 750 nem szavazná meg a TŰ jelenlegi (hangsúlyoznám, jelenlegi, mert hát mint tudjuk decemberig az árak nem valószínű, hogy lefelé tendálnak) működéséhez szükséges összeget, felmerül a kérdés: szükség van-e rá?

Én azért optimista vagyok. A közéleti anomáliák ellenére is.

Még valami: szívesen látunk minden érdeklődőt a szerkesztőségben. Akár a kifizetéseket akarják ellenőrizni, akár frást hoznak.

Király Ernő

Szabad tanárválasztás: csöbörből vödörbe ?

A fenti kifejezés bűvös jelszóként járta be főiskolánkat. "De jó a JATE-soknak" - suttogták sokan irigykedve. Tényleg olyan jó ? Ennek jártam utána. Beszélgetőpartnerem Sajti Enikő dékánhelyettes.

- Mit fed pontosan ez a fogalom: szabad tanárválasztás ?

- Nos fogalmazzunk inkább úgy: tanszabadság, hisz reformjaink nem merülnek ki a címben jelzett fogalom megvalósításában. Ezek a

reformgondolatok egyetemünkön már korábban felvetődtek, és nekiálltunk megvalósítani azokat. Ennek első lépéseként a jelenlegi első és harmadévesek számára azokon a tanszékeken, ahol azt a személyi állomány megengedte, alternatív előadásokat és szemináriumokat hírdettünk meg. Természetesen eme alternatív lehetőségek közül a hallgatóknak kötelező választani, azonban nem mi osztjuk be őket. Másrészt a tanárnak jogában áll a szemináriumán valakit fogadni, vagy nem fogadni. Ez néhány történelmi szemináriumnál jelentkezik igazán, ahol az órán való részvételt a témából adódóan - kemény nyelvtudási feltételekhez igyekszünk kötni. A most készülő reform - amiről egyelőre semmi véglegeset nem tudok mondani, mert még a tervezés korszakában van - a tanszabadságot kettős értelemben próbálja felfogni: egyrészt megtartja a fenti értelmezést, másrészt a leendő elsősök számára a tanszabadság egy másik vetületét is megpróbálja megvalósítani. Ennek lényege az, hogy mi egy-egy szakon előírjuk, hogy milyen stúdiumok nélkül nem adható meg a diploma. Ezen belül próbáljuk meghatározni azt, hogy melyek legyenek a kötelező érvényűek, illetőleg behatároljuk azt a szabad sávot, amelyből választhatnak - megintcsak kötelezően.

- Mint említette, a reformfolyamat eme része még a tervezés korszakában van. Mikor realizálódik ?

- Ennek bevezetését a kar felmenő rendszerben tervezi. Tehát ha elfogadják, akkor a leendő elsősökre lesz érvényes. A jelenlegi hallgatóinkra csak a már bevezetett reformok fognak vonatkozni a jövőben is.

- De így fennáll a veszély, hogy a diákok a szabad sávból választva egyes tanárokat igyekeznek elkerülni. Nem lesz ez kellemtelen az adott tanárra nézve ?

- Ez kétségtelenül versenyhelyzetet fog teremteni. Nagyon reméljük, hogy ez az oktatásunkat a minőségjavulás irányába fogja eltolni, felerősítve a már észrevehető, meglévő tendenciákat.

Az igaz, hogy már most vannak konkrét példák arra, hogy egyes tanárok szemináriumain kevesen, vagy egyáltalán nem vesznek részt. Ezeknek a tanároknak bizonyos konklúziókat le kell vonniuk.

- S gondolom; így az is kiderül, hogy a diákok szemében kik a gyengébb, illetve kevésbé kedvelt tanárok. Ezt a minősítést valamilyen formában figyelembe veszi ?

- Jelenleg ilyen szisztéma nincsen, de hogy a jövőben milyenek lesznek a tanárok megmérettetésének szempontjai, azt ma még nem lehet tudni. De az nyilvánvaló, hogy egyes egyetemi oktatóknak az oktatás és a kutatás mellett azt is be kell bizonyítani - s ráadásul versenyhelyzetben - : úgy adja át a tudását, hogy érdemes felvenni a szemináriumait.

-Nem tartanak a reform kiötlői attól, hogy az így megszerzett diploma esetleg nem tükrözi hűen a diák tudását ? Hisz néhányan biztos olyan tanárt igyekeznek választani, ahol úgymond "laza a vizsga".

- Az tény, hogy akad majd szeminárium, ahol egy-egy féléven keresztül meg lehet fogni a dolgok könnyebbik végét. Az is biztos, hogy a diákok egy része a "kisebb ellenállás felé" orientálódik. De ebben a szisztémában, ahol a hallgatókra bizottságok előtti záróvizsgák és szigorlatok várnak, ezek a "turpisságok" ki fognak derülni.

Remélem, hogy ez a rendszer nagy veszélyeket rejt magában azok számára, akik ezt a tanszabadságot a tanulás mennyiségének csökkentéseként értelmezik!

-szalai-

Pár szóban...

A legutóbbi DJB ülésen a rendkívüli segélyek, állami támogatások, kiemelt ösztöndíjak, nyelvvizsgapótlékok, sítábor támogatások, női kari támogatások, stb. kerültek elosztásra. A következő DJB ülés április 1-én lesz, a kérvényeket előtte egy héttel a Hallgatói Irodában kell leadni.

Március 19-én volt a küldöttgyűlés, ahol a HÖK alapszabályának változtatásáról volt szó, az oktatók hallgatói véleményezéséről és személyi ügyekről.

Létrejött egy bizottság, amely a nem szakosok idegennyelvi képzését próbálja felújítani. Ebben a HÖK részéről Pallag Mária IV. évfolyamos hallgató vesz részt.

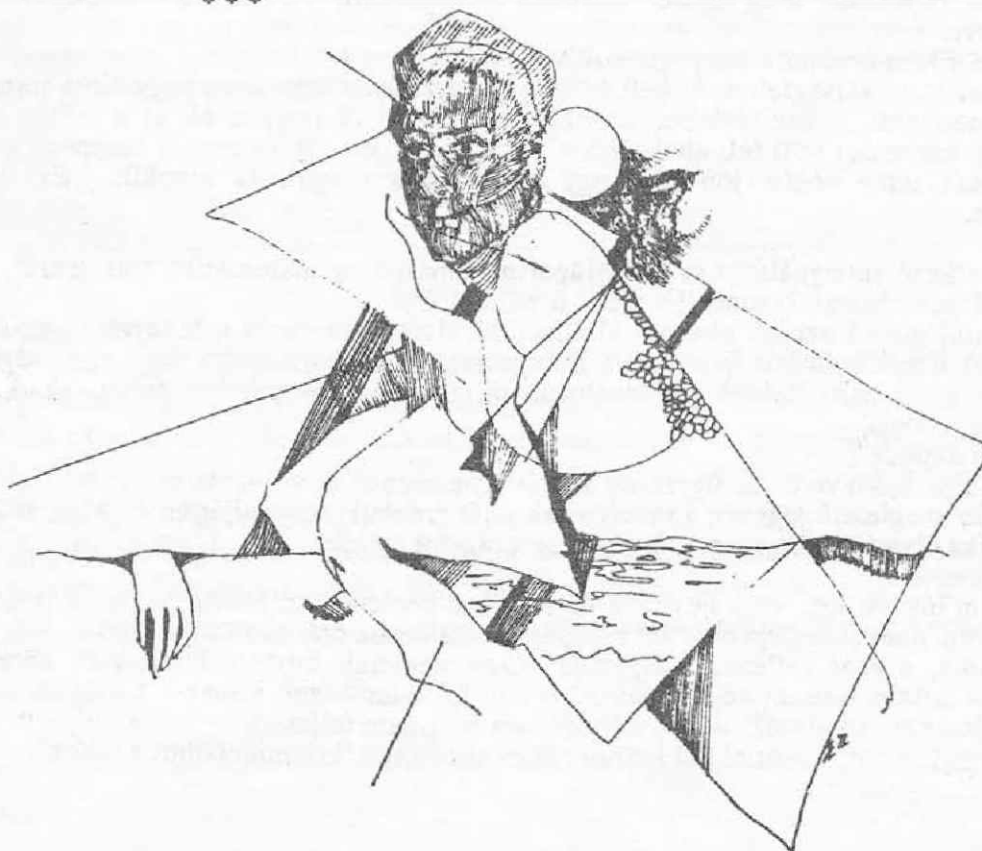
Az OFÉSZ (Országos Felsőoktatási Érdekvédelmi Szövetség) szervezésében a főiskoláról egy hallgató ment Brüsszelbe, a nemzetközi vásárra, ahol az európai felsőoktatási intézmények vesznek részt.

Új pályázatot írtak ki a Hallgatói Iroda vezetői és titkárnői állására.

A Főiskolai Tanács a HÖK javaslatát fogadta el az új tanterv létrehozásakor, amelyben bizonyos mértékben módosultak az óraszámok.

Folyamatban van Az oktatók hallgatói véleményezése című anyagnak az összeállítása. Március 31-én lesz készen a számítógépes kérdőív terve.

F.Sz.

**Előadáson katalógus ?
- folytatás -**

Az előző számban elkezdett oknyomozó riportom második részében újabb 2 tanárnak szegeztem neki a kérdést: miért tart előadáson katalógust ?

Első válaszadóm Gyetvai György, a testnevelés tanszék vezetője.

- Ez a korábbi vizsgatapasztalatok következménye. Az általam tanított tudomány, a testkultúra, új tudományág, most van kiforróban. Rendkívül sok az újonnan megjelenő információ, amelyek még a tankönyvekben sem találhatók meg, a hallgatóknak több helyről kellene összegyűjteniük, ami eddigi tapasztalataim szerint nagy nehézséget jelent nekik. Ezért beszéltem meg velük, hogy a félév elfogadásának feltételei: iratok két zárthelyi dolgozatot. Aki ezeket megfelelő szintre megírja, megvan a féléve. Aki elégtelenre, annak van egy beszámolási lehetősége. Aki még ennél is gyengébbet, azaz nullást produkál, annak azt fogom mondani: nézzük csak azokat a katalógusokat. Ha jártál órára, jöhetsz még egy pótbeszámolóra. Ha ennyivel sem tiszteltél meg, én sem fogom veled fárasztani magam. Szerintem ez a rendszer - a pótbeszámoló lehetősége - egyfajta biztonságérzetet ad a tanulóknak.

- *Tehát tanár úr azért csinál katalógust, hogy tudja félévkor, kiket engedhet pótbeszámolóra.*
- Igen. A hallgatónak valahol kötelessége, hogy ha már idejött a főiskolára, a követelményeket teljesítse. A mi feladatunk pedig ezeket a követelményeket úgy megszabni, hogy a diák majdan tisztességgel helyt állhasson. Ez alapvetően egy "hallgatómentő" program.

- *Egyéb szankciók nincsenek ?*

- Csak akkor vagyok mérges, ha nem tudja az illető a tananyagot. Persze én is voltam diák, és pontosan tudom, hogy képes a főiskolás elodázni a dolgokat: majd a következő előadásra bemegyek, majd holnapról tanulok... De sajnos vizsgán ezt nem vehetem figyelembe. Egyébként még egyszer szeretném kihangsúlyozni: a hallgatók voksoltak erre a rendszerre.

- *Azért biztos nem örülnek a katalógusnak...*

- Nehéz nekik, ez kétségtelen. At kell állniuk a középiskola után arra, hogy nincs minden órán számonkérés, egész félévben ali-alig kell tanulni. S hogyan éli át a változást ? Fontossági sorrendet állít fel: ahol többet követelnek, oda több energiát összpontosít. S esetleg csak félév végén jön rá, hogy elszámította magát, és kibukik... Ezt nem szeretném.

Következő interjúalanyom dr. Mágoriné tanárnő, a matematika tanszékről, aki sokkal szűkszavúbbnak bizonyult a tanár úrnál.

- Én a katalógussal azokat akarom kiszűrni, akik túlzásba viszik a hiányzást. Az ilyen tanulóknak üzenek: indokolják meg a hiányzásukat. Sokszor családi vagy egészségügyi probléma miatt nem tudnak folyamatosan járni, de sajnos minden évben akad, aki egyszerűen ellógja.

- *Velük mi történik ?*

- Semmi. Tisztázom velük az ügyet, de a félévüket minden esetben aláírom.

Mivel nincs megfelelő jegyzet, a tanulóknak saját érdekük, hogy eljárjanak. Meg aztán a matematika olyan tantárgy, ami bizony magyarázatot igényel.

- *Tehát formalitás ?*

- Mondjam inkább azt, hogy ijesztegetés ? Persze nemcsak az, hiszen ezáltal hamarabb megismerem őket (Megjegyzem: az előadáson résztvevők száma 15 fő).

Aztán tudja, a régi reflexek... Ugyanis régen nemcsak hogy nekünk volt kötelező katalógust tartani, hanem néha "fentről" is lejöttek ellenőrizni, járnak-a a diákok órára. Ez a rendszer ugyan elmúlt, de a berögződések még nem teljesen.

Zárómegjegyzésem: a fentiekből kitűnik, hogy ebben is a "kommunizmus a ludas".

-szalai-

Kori, kajak, teke... Örültök-e ?

E félév elején a nem tesi szakos, I-II. évfolyamos hallgatók az első testnevelészet órán arra figyeltek fel, hogy kiszabadultak az uszoda és a tornaterem rabságából, és egy csomó sportág és helyszín közül választhattak. Voltak olyan kopolyával lélegző diáktársaink, akik kitarítottak a klórozott víz mellett. Sokan inkább a víz másik, szilárd halmazállapotú változatát (nem, nem a keményvizet - a jeget) részesítették előnyben, és korcsolyával a lábukon, testi épségüket kockáztatták. Akadtak azonban, akik a kockával ellentétben a golyót részesítették előnyben: vagy a tekepályán, vagy a focipályán golyóztak (be). Új fejlemény: ezt immár a tenispályán is meg lehet tenni.

Ez a tavaszi reformszél a testnevelés tanszéken valószínűleg fog még vizet árasztani, hisz nemsokára vállalkozó szellemű főiskolásként funkcionáló embertársaink a kajakozás és a kenuzás gyönyöreit is megfízelhetik. Súlyomszem, Biflázó Felhő és társai rendelkezésére 2 kajak és 4 kenu áll. Kapnak hajót, lapátot, Tiszát. Pénzbe csak a belépőjegy kerül. A visszaélések elkerülése végett diákigazolvány bemutatása több mint ajánlatos. A helyszín pedig: a tanszék hajópartja a régi szalámigyárral szemben. "Ha igény van rá, nyári kajaktúra megszervezését is vállaljuk!" - ezt ígéri - nem, nem a szerkesztőség (mi ugyanis egész nyáron Floridában nyaralunk) - a tanszék, ahol bármelyik tanárnak szólhattok.

De hol van még a nyár? Hát még az ősz! A magas hegyek ormát még hósapka fedi, melyeken sítáborok terülnek el - nem csak tesi szakos hallgatóknak. Aki tehát a víz kilóristályosodott változatát szereti - nosza (Kémia szakos diákok felháborodott hangú leveleiket mellőzni szíveskedjenek)!

A fentiekben oly sűrűn emlegetett tanszéknek ezekkel a változtatásokkal az a célja, hogy ne érezzük nyílnak a tesit, hanem örömmel, mosollyal arcunkon neveljünk testet, utolérve (ebben is) egyszer tán a Nyugatot, pl. Németországot, ahol ugyan nem kötelező, sőt egész komoly pénzekbe kerül a testedzés a felsőoktatásban, mégis a hallgatók 85 %-a meghozza ezt az anyagi áldozatot. Nékünk még ingyen van - viszont kötelező, de ez nem is lehet másként: ez itt Magyarország.

Akiket eddig közületek megkérdeztem, mind pozitív véleménnyel voltak a változásokról - és ez nem is csoda, mivelhogy szerintem is jó ötlet. Amit a tanszék figyelmébe ajánlok: néhányan panaszkodtak, hogy kevés eszköz (pl. korcsolya) állt rendelkezésükre. Ha már lehetőség van, legyenek meg a feltételek is hozzá!

S hogyha a lehetőségek és a feltételek is adottak, s a diákok, élvén a választási jogukkal, elkötelezik magukat az egyik sportág mellett, talán a tesi órák sem fognak félév vége felé számtanórákká fajulni: mármint hogy kinek hány órája van még hátra a minimális 10 alkalom legürccöléséig.

-szalai-

Kinek van a Topolya?

Nem vagyok tesi szakos, ezért a heti két edzés az életben maradáást jelenti. Ennek megfelelően várom is. Végre este van, indulok. Odaérek, kiderül, hogy a másik csapat meccset fog játszani. Nem baj, abból is tanulhat az ember, megnézzük. Igen ám, de a portás leengedi az elválasztófüggönyt, és kettévágja a pályát. Milyen meccs lesz ez? Ugy néz ki, hogy kispályás. A csapat, az ellenfél, a bírók és az edző öröme elképzelhető. Legfeljebb annak az idegen főiskolának a csapata volt boldog, aki a pálya másik felén edzett. Mert valaki, vagy valakik bérbe adták nekik a termet. Csak éppen annak nem szóltak, akié abban az időpontban a terem. Keresztbe szervezés? Lehet. De ennyire!

PÉBÉ

A pedagógusképzés európai irányai

A JATE - JGYTF Tanárképzési Vegyesbizottság 1992. március 18-án egy előadást szervezett "A pedagógusképzés európai irányai" címmel. Az előadást Setényi János szociológus tartotta. A bizottságnak ez volt az első olyan alkalma, hogy közösen gondolhatta át a legdöntőbb láncszemnek, a pedagógusképzésnek a folyamatát.

Az előadás során két pedagógusképzési irányt mutatott be Setényi János: a Theacher-kormány konzervatívabb reformját, és az ettől teljesen eltérő francia szocialisták törekvéseit. A pedagógus szerepéről és lehetőségeiről is részletesen szolt ezek után.

Az előadás végén nyílt eszmecsere került sor, ahol az elhangzott kérdésekre válaszolt a tanár úr.

A bizottság tervez más hasonló rendezvényeket is, a következő ilyen alkalom április 22-én lesz, akkor Kozma Tamás, az Oktatáskutató Intézet igazgatója fog előadást tartani "A pedagógusok és a demokrácia" címmel.

F.Sz.

Vége egy jó kezdeményezés!

Mostanában egyre elkeseredettebb lettem, mert kedvezményes vásárt csak a palackozott italok boltjai hirdetnek. Szerencsére egy könyvvásár meggyőzött arról, hogy könyveket is lehet olcsóbban venni; tehát a tudomány is keresi a "vevőket", nemcsak a kereskedelem. Ez a vásár a főiskola dísztermében volt március 10-től 14-ig, később közkívánatra -érthető módon - március 17-ig meghosszabbítva.

A vásár minden napján telt ház bizonyította azt, hogy szükség van ilyen akciókra. Itt mindenki megvehette azt a könyvet, amit már régóta áhított, csak eddig a magas ár visszatartotta tőle, vagy megismerkedhetett új könyvekkel is.

Köszönet illeti a vásár szervezőit és lebonyolítóit, a Katedrális Bt.-t és a Szent Gellért Egyházi Kiadót. Mindenképpen szükség lenne több ilyen kezdeményezésre, hogy bebizonyítsuk azt: a tudomány is igényli a kedvezményes könyvvásárokat. Várjuk a következő alkalmat!

F.Sz.

Újra kiadják a kollégiumokat

Már egy korábbi cikkben beszámoltunk arról, hogy a Teleki és a Balfasori kollégium szobáit időnként kiadják különböző konferenciákra érkező vendégek elszállásolására. Május első napjaiban újból ilyen rendezvénynek ad otthont e két épület. Borsi Istvánnét, a kollégium igazgatónőjét kérdeztem a részletekről.

- Milyen rendezvény miatt kell kiadni újból a kollégiumokat ?

Május 1-én és 2-án a főiskola egy nyelvészeti konferenciát tart. Erre különböző főiskolai tanárok érkeznek, akiknek az elszállásolását a két kollégiumnak kellett elvállalnia.

- A kollégistáknak mikor kell elhagyniuk az épületeket ?

Sajnos már április 30-án délután, mert este 6 óraker megérkeznek a vendégek. A konferencia másodikáig tart, így -a tanítás után- vasárnap jöhetnek vissza a hallgatók.

- Van valami "hasznuk" is ebből a kollégistáknak ?

Minden szobában csak két ember fog lakni, akik fejenként 300 - 300 Ft-ot fizetnek éjszakánként. Ezt a pénzt megkapjuk, és a Kollégiumi Bizottság felhasználhatja arra, amire a hallgatóknak szüksége van.

- Hogyan fogadják a hallgatók az ilyen "áldozatokat" ?

Mindkét kollégiumban közgyűlésen mondtuk el ezt az ifjúságnak, és nagyon örültem, hogy a hallgatók rendkívül diplomatikusan fogadták el ezt a helyzetet.

- Lesz még hasonló rendezvény a közeljövőben ?

Sajnos, csak a kollégium alkalmas ilyen rendezvények vendégeinek az elszállásolására, de mi olyan kikötéssel vállaltuk ezt, hogy fél évente csak egyszer.

F.SZ.

Kommentár nélkül

(Vélemények a JATE klubban a TÁK-ról)

- *Nem ismerem, még nem voltam.*
- *Egyedül a népművészeti programok a jók. Ja, meg néha vannak jó filmek.*
- *Nincs ott semmi.*
- *A büfében nagyobb lehetne a választék.*
- *Nem konkurencia a JATE klubnak, mert teljesen más programok vannak, és ez jó.*
- *Szép, hogy Csúri Ákos táncot tanít, de hogy mindig ez legyen? Szóval kicsit szegényes a program.*
- *Egyszer voltam 10 percig.*
- *Szeretném látni a MÉTA együttest.*
- *Szerintem nincs hírneve, azért nem járnak oda.*
- *Hirdetik valahol magukat? Én még nem láttam a programjait.*
- *Szerintem ilyen névvel sokkal többet kellene Erdéllyel foglalkozniuk, mert az emberek nagyon keveset tudnak Erdélyről.*
- *Nagyon jó, hogy a büfében egész nap lehet szeszt kapni.*

Közvéleménykutatott: PÉBÉ

Szerény javaslat

Büszke vagyok magamra! Platon és a többiek után nekem is eszembe jutott egy olyan rendszer, ami papírra vehető, s aztán jól lehet kacagni rajta. Felsőoktatási reformtervet ötlöttem ki, amolyan igazi harmadik utas, magyaros programot. Alapjául dühöm szolgált, új tantervek láttán...

Lévén három éve járok ide, talán mondhatok véleményt a diáknyelvben "töltelék tantárgyak"-nak nevezett heti sok(k) órákról. Én bizony dialektikus materializmust, politikai és gazdaságtant tanultam. Mondhatom mindezt talán azért, mert mindkét vizsgára a jegyzetből készültem fel (ld. JATE-könyvtár porózus papírfedelűit). "Jó" lett mindkettő!

Ne gondolja azonban senki, hogy nem tartom fontosnak az említett, filozófiatörténet, illetve közgazdaságtannak nevezett kurzusokat, pusztán annyira túlsúlyban maradtak bennük olyan ideológikus elemek - igen Marxra gondolok - , hogy egy életre elvágják magukat előttem interpretálók. Jöjjön hát új főiskolai politéiám, melyhez, be kell kiabáljam, nincs bizottsági támogatásom.

Javaslatom az, hogy a hallgatók ne felvételt, hanem ösztöndíjat nyerjenek el azon a bizonyos vizsgán! Ez annál is könnyebben realizálható, mert valóban erről van szó oktatási rendszerünkben. Semmi sem változna meg: ugyanúgy működne minden, legfeljebb...

Először is, a főiskola nyugati típusú iskolává válna, hiszen tandíjként kerülne kasszájába az államtól költségvetése, annyi lenne tehát csak a különbség, hogy nem mi fizetjük be azt (hanem adózó szüleink).

Másodszor, mivel felvételizniük kell, ennek fejében megkapjuk "a pénzt", azaz itt is csak elveket kellene változtatni. Tehát nem atyai juttatás, hanem megszolgált ösztöndíj.

Ami miatt az egész csak képzelet, az egyenlőre hagyomány nélküli folyománya a dolgoknak. Először is a főiskola nem befogadó Isten, hanem intézmény lenne. A hallgató valóban individummá, polgárrá válna, szemben a mai felfogással, ami szerint egy apparátus által eltartott léhűtő. A támogatásukért fizető diákok így természetesen választhatnának tanáraik között, a követelményrendszer figyelembevételével (az természetesen tanári belügy, ne szóljon bele, legfeljebb javaslataival a hallgató).

Azt hiszem, azonnal megoldódnának az általános tanszékek problémái! Ugyanígy talán változnia kellene a TO hallgatókkal szembeni gyakran minősíthetetlen hangnemének, illetve az ösztöndíjosztás megaláztatásainak (Azaz: "Ki kiért?" kérdésre válasz). Ugyanígy HÖK, DJB, stb.

Röviden írtam le az ötletet, s utópiának neveztem. Sajnos, egyre inkább látható, a szegedi felsőoktatási intézmények közül a főiskola a "legmasszívabb szikla". Ez azonban szükségszerűen kizárja elméletileg is az Universitasból.

Oláh Kálmán

PROCONTROL
ELECTRONICS LTD.

AMERIKAI-MAGYAR VEGYESVÁLLALAT

6720 Szeged Széchenyi tér 8.

® Import, Export, Lízing, Bérlet
Nagykereskedelem, Tervezés
Kiskereskedelem, Gyártás
Kutatás, Fejlesztés, Szervezés
Szaktanácsadás Oktatás

Alternatív zóna

Lehet, hogy nem gondolkodtál még el azon, hogy mit iszol mikor colát töltesz a poharadba. Gondolom, azt sem tudod, hogy miért számít még mindig különnek a vegetáriánus életmód. Erről szól az első két írás, melyet a Második Látás No 6. számából ollóztunk.

Lehet élni Coca Cola nélkül

Úgy tűnik, mintha a cím lehetővé tenné a másik fekete lötyi, a Pepsi Cola hörpölését, pedig szó sincs róla! A Pepsi Cola ugyanúgy az ellenség kitaláltmánya!

Elhatározásom még az ősszel érlelődött meg, azóta folyik személyes bojkottom a Colák és egyéb savas műitalok ellen. Mindent nem sikerült ugyan kiderítenem e sötét hányadékok összetételéről, mert titkok övezik mibenlétét (már ez is gyanús!), de azért néhány rémíszű adattal szolgálhatok. Például tudják-e a fogyókúrázó százezrek, vagy a fogszuvasodással kínlódó milliók, hogy egy kis üveg (2,5 dl) kóla cukortartalma megfelel 17 szem kockacukornak? De ez semmi: pH-ja 2, azaz kettő, ami sokkal savasabb az ecetnél (tulajdonképpen a pH kivédésére cukrozzák agyon a lötyit)! Nyugodtan bevághatsz két tábla csokoládét, meg se kottyan a fogaidnak 1 üveg Coca Cola mellett. No nem a csokoládét akarom reklámozni, mert arról is volna mit írni. Még egy gondolat az összetételről:

köztudott magas a koffeintartalma, de a koffein mellett más alkaloidok is nagyon valószínűek. Valami lehet benne, ami már a gondolatára is kívánságot ébreszt az emberben, hasonlóan a cigarettához, vagy a kábítószerhez, bár kisebb mértékben. Ébredjünk fel végre, nyissuk már ki a szemünket, hisz egy szurokszínű nyáladékot kortyintunk, ami ordasként viczorog ránk! Ki adta (be) ezt nekünk, biztos nem a mi épülésünk volt a célja! Számúzzuk mindennapjainkból ezt a sötét lötyit, fedezzük fel a jó és valódi gyümölcslé ízeit, a teázás hangulatát, no meg a jó kis borozgatásokat! Igenis lehet élni Coca Cola nélkül és innen már nincs messze a hamburger, rágógumi, TV, autó, stb. elvetése sem. Csatlakozom S.Gy. gondolatához: szokjunk le ezen "pótszerekről" (bár szerintem a műzli egyáltalán nem pótszer!). Ha egyszer elkezdtük, könnyű lesz folytatni!

P. Alex

A vegetariánizmus védelmében

Öldöklés helyett

Ismerősök, barátok is furcsán néznek rám, mert nem eszem húst. Hát még az idegenek! Szinte megvetnek. De ez jellemző is a húsevőkre. Agresszívek olyan embertársukkal szemben, aki nem kér az öldöklésből, aki nem tűri az állatok szenvedését, aki egyenrangú lényként kezeli őket, ahol a világban ugyanannyi jog illeti meg az állatokat, mint az embert, vagy az UFO-nautákat (humoromnál vagyok, pedig nincs sok okom rá).

Persze nem minden vegetáriánus hagyja el a húsevést erkölcsi és morális okokból, de az egészség sem utolsó szempont. A világon kb. öt olyan népcsoport él -kaukázusi, nepáli, stb-, amelyben az emberek száz év feletti kort élnek meg, és ezt nem rokkantként, hanem teljes egészségben! Táplálkozásuk megvizsgálása után kiderült, hogy túlnyomórészt nyers zöldséget

és gyümölcsöt fogyasztanak. Nos nem a húsevőket akarom degradálni, rég túltettem magam ezen - csak az ő csapdájukba esnek. De milyen kicsinyes hozzáállás az, hogy még véletlenül sem akarnak hallani róla, mennyit szenved egy állat, addig míg a tálkára kerül szép pirosra sütvé. A kíméletlen tartásmód, ahol megnyomorodnak, az élve agyonverés, mind olyan tény, ami létezik, és a derék emberfia elfordítja a fejét, undorodik, de legkésőbb másnapra úgy tesz, mint aki semmiről sem tud. Hogyan lehetne vége a háborúknak, öldökléseknek, ha az ember a Föld egyéb teremtményeivel ilyen sanyaru bánik?!

"Ez a rendszer több ezer éve teremtődött - mi sosem voltunk szabadok - az elnyomás elsáncolta magát a kultúránkban. Hogyan rázhatnánk le bilincseinket, mikor az emberek nem ismernek mást?" (Mick - Anarchia, utópia, forradalom)

A marhatenyésztők kezében óriási tőke halmozódott fel. A pénz mögött, pedig a hatalom áll. A világ valódi alakulását nem okoskodó pártok alakítják, nem is liberális, demokrata tömegek, hanem a tőke. Tudom, nem minden mágnás állattenyésztő. Persze, van környezetszennyező vegyipar, fegyvergyár, stb. Mivel jobb?!

Visszatérve a fővonalhoz, álljon itt egy érdekes idézet a Diamond házaspár környvsikeréből, a Testkontroll-ból, ahol Dr. Alan Walker felfedezéséről beszél.

"Korai emberőseink elsődlegesen nem húsi ettek, s nem is magot, hajtást, rügyet, füvet, vagy levelet fogyasztottak elsősorban, sőt mindenevők sem voltak. úgy tűnik, mindezek helyett főleg gyümölcsétrenden éltek." A kutató a fogakon található barázdáltságot vizsgálta, minden étel más-más nyomot, mintát hagy a fogazaton. "Nem akadt kivétel. Tizenkétmillió évnyi korszak homonoiá emberőseitől származó minden vizsgált fog, egészen a homo erectusig, gyümölcssevőnek mutatkozott."

Az is érdekes, hogy a növényevő állatok a növényi táplálék 90 %-nyi proteinjét hasznosítják fejlődésükben és csak a maradék 10 % használható fel a húsfogyasztóknak (hát nem pompás mennyiség). Szóval a létrehozott proteinek 9/10-e elpazarolódik. "Az elsősztályú protein megfelelő utánpótlása megszerezhető növényi táplálékokból: mogyoró, bab, gabona, hüvelyesek".

Ezzel a kis cikkemmel nem elsősorban a meggyőzés volt a célom, csak az, hogy végre az emberek lássanak mást is, tudjanak másról is, és ne csak arról, amit a hatalom engedélyez és diktál az életben. Lehet élni úgy is, hogy nem pusztítjuk a környezetünket lépten-nyomon, esélyt adunk tőlünk különböző létformáknak is.

Rácz Mihály

"Különbség csak a jó ízlés..."

A közelmúltban volt egy Kampec Dolores koncert a JATE klubban (Sajnálhatod, ha nem voltál ott!) Ebből az alkalomból kértük mikrofon elé Hajnóczy Csabát, a zenekar gitárosát, zeneszerzőjét. Aki figyelemmel kísérte a 80' évek hazai underground zenei mozgását, az ő nevével már találkozott. Többek közt a Kontroll Csoport kapcsán.

- Mennyiben rétegzene az, amit játszottok?

- Azt gondolom, hogy az, mert nem egy média zene, nem olyasmi, ami akár a tévében vagy a rádióban főműsoridőben mehetne. Ez nem azt jelenti, hogy nem lehetne kiharcolni nagyobb

nyilvánosságot, de sosem keveredne pl. avval, amit az EDDA csinál. Persze mondhattam volna kevésbé ellenszenves arcokat is.

- Szóval van ebben némi tudatosság is?

- Van, ha az tudatosság, ha az ember azt próbálja csinálni, ami tetszik. Bár ez

érdekes probléma. Elméletileg már sokszor átgondoltam, tudnánk-e olyan zenét játszani, ami nagyobb példányszámban fogyna. Azt hiszem nem, ehhez más alkat kell és nem is biztos, hogy minősíti azt, aki tud ilyen zenét művelni.

- Úgy vettem észre, hogy számaitokban jelentősek a folkelemek. Mennyire jelent ez eszközt, vagy esetleg célt?

- Nem is cél, nem is eszköz, az is biztos, hogy nem ideológia. Van a magyar zenében egy olyan vonal, ami abszolút ideologizálva törekszik valamely népi hagyományban élő rituális elem megvalósítására. Ilyen pl. a VHK, ők ennek a legmesszebb ezen a téren. Nálunk ez nincs. Vannak népzenei elemek, ezek nem véletlenül jönnek elő, de semmi kizárólagosság nincs bennük, ezen kívül rengeteg más motívum jellemző. Pl. most már nincs szaxofon, kevesebb a jazz elem, mint az előzőn. De ugyanígy csökkentek a punk motívumok is, bár ennek oka inkább az elidőszerűtlenedés. Szóval sok minden van, nincs központi stílusirány. Minden szám külön világ, önálló, de kapcsolódó.

- Mit jelent nektek a Levitáció lemez címe?

- Ez a lemez önmagában is és a körülmények miatt is közel áll hozzánk. Amikor felmerült, hogy lehetne lemezt csinálni, akkor az énekesnőnk már 5 hónapos terhes volt. Érdekes, hogy pont ekkor kaptunk meghívást NDK-ba egy fesztiválra, ami jókor jött, hiszen kint sokkal olcsóbb volt a stúdiómunka. Végülis mikor a felvétel elkészült, kiderült, hogy ezek a számok jobban összetartoznak, valahogy szorosabban, mint az első lemezen. Jött az ötlet, van egy szám, amely magába zárja az összeset, s e szám címe alapján lett a lemez címe az, ami. Az eredeti jelentése lebegés, de ez a definíció csak áttételesen igaz az egész lemezre. Itt inkább emelkedett, túlfűtött szellemi állapot metaforájáról van szó.

- Milyen terveitek vannak?

- A legközelebbi nagyobb koncertet április 22-én a Föld napja alkalmából, Budapesten tervezzük, ahol rajtunk kívül még fellép az Ápolók, a Muzsikás, a VHK és Vaszlavik Gazember. Ezt követően 3 hetes ausztriai, svájci,

németországi, hollandiai turnéra indulunk. Utána nyári szünet jön. Összel szeretnénk felvenni újabb lemezünket. Először fordul elő, hogy már jópár hónappal előbb tudjuk a lemezfelvétel időpontját. Az előző 2 lemez úgy jött, mint egy rendkívüli lehetőség.

- Nem lehet, hogy az előretervezés behatárol benneteket?

- Tulajdonképpen lehet. Egyfelől igaz, hogy behatárolás, másfelől azonban be is kell, hogy teljesebben az, amit elkezdünk. Nem jelenti azt, hogy megölje váratlan ötleteinket. Már maga az egész tervezés is egy "más ötlet", hiszen a zenekarban is történt változás, ami egyenesen vonta maga után a zenei másságot is. Elképzelhetetlennek tartom, hogy bemerevedjünk.

- Mennyire őszinte, természetes a távolmaradásotok az állam által támogatott médiáktól?

- Erre egyszerű a válasz. A távolmaradás oka, hogy nincs hova mennünk. Ha a Hungaroton hívna minket, valószínűleg mennénk, de ez teljesen reménytelen. Egyszóval arról van szó, hogy rá vagyunk kényszerítve arra, hogy ott dolgozzunk, ahol lehetőséget kapunk.

- Nem befolyásol az, hogy ez a jelenlegi függetlenség sokak szemében plusz szimpátia a zenéteken kívül?

- Dehogynem. De én most csak fiktív lehetőségekről beszéltem. Épp ezért most egy lemezcég félén fáradozunk, amely kiadási és terjesztési hálózattal bírna. Ennek az ötletnek az alapja, hogy az előző 2 lemezünk körül sok probléma adódott. Az első lemezünket a Ring adta ki, mondhatni tök rendesek voltak, hiszen a profit legminimálisabb reménye nélkül vállalkoztak rá. Később azonban mégsem voltak annyira jó fejek, hiszen a terjesztéssel abszolút nem foglalkoztak. Éppen ezért a második lemezt magunk adtuk ki angol segítséggel. Nem tudtuk, mibe vágunk bele, mert mint kiderült, több időt kellett fordítanunk az üzletre, mint a próbákra. Lehet, hogy kissé illúzióromboló leszek, de rájöttem, hogy az independent és profizmus közti különbség csak a jóízűség. Ez utóbbi elem azonban garantálja, hogy az események ne ússzanak el a profitcentrikusság irányába.

- Milyennek tűnik visszagondolva a 80-as évek kulturális mozgása?

- Amit mondom, az borzasztóan szubjektív. 1980-81 számomra félelmetesen jó, életem egyik legfontosabb időszak volt. Azt hiszem mondanom sem kell, hogy a Konroll Csoportra gondolok. Bár igazából én a próbák és a számok írásakor éreztem a tetőpontot. Egy idő után már csak koncerteztünk, ekkor lettünk ismertek. Ez is jó volt, de már máshogy, törvényszerű volt, hogy vége legyen. De azóta sem tudok nosztalgia nélkül visszagondolni.

- Miért állt újra össze a Konroll a Pálvölgyi-barlangnál tartott koncertre?

- Volt valami olyan belső akarat, ami egy belső nyugtalanságból adódott. Mintha még adósok maradtunk volna egymásnak...

- Mennyire folytatása a ma, a múltnak?

- Ezek olyan dolgok, melyek inkább a tudatalattiban léteznek. Akkor a zene elől járt, felmutatta a problémákat. Most a kultúra kullog az események után, valami hiányzik belőle. Azóta sok minden változott, de nem olyan egyértelműen, mint sokan gondolják. Feltétlenül könnyebb abban, hogy a nyugati kommunikáció beindult és természetessé vált. Mikor a VHK 1985-ben kijutott Dániába, az egyenesen szenzációnak számított. Sajnos változott a pénz szerepe is. A 80-as években abszolút nem volt

fontos számunkra a pénz. Mára valahogy bele kellett tanulni, hogy a pénzkeresés már szükségszerű rossz. Ha én ezzel tudok pénzt keresni amit csinállok, akkor nem próbálkozom mással. Persze alapvetően különbséget kell tenni a "keresés és a szipolyozás" között.

- A mai zenei palettából kit tudnál kiemelni?

- Régebben, fiatalabb koromban rajongó voltam. Tudtam rajongani olyan zenei élményért, mint a Neurotic. Hogy mi van ma? Ha külföldiek kérdeznek erről, akkor mindig előjön a VHK, mert ők azért olyat zenélnek, amit más nem tud csinálni. Hasonlóan szeretem az Uj Nemet. Bár kettőjükkel vannak fenntartásaim. Talán az Apolók az, amelyet leginkább szeretek, mert a zenéjükön kívül nagyon szimpatikus a küzdeni tudásuk. Ezen kívül ott van a Dreset és Vaszlavik is. Örök kedvencem a népzene, ezen belül is kiemelt helyen Sebestyén Márta.

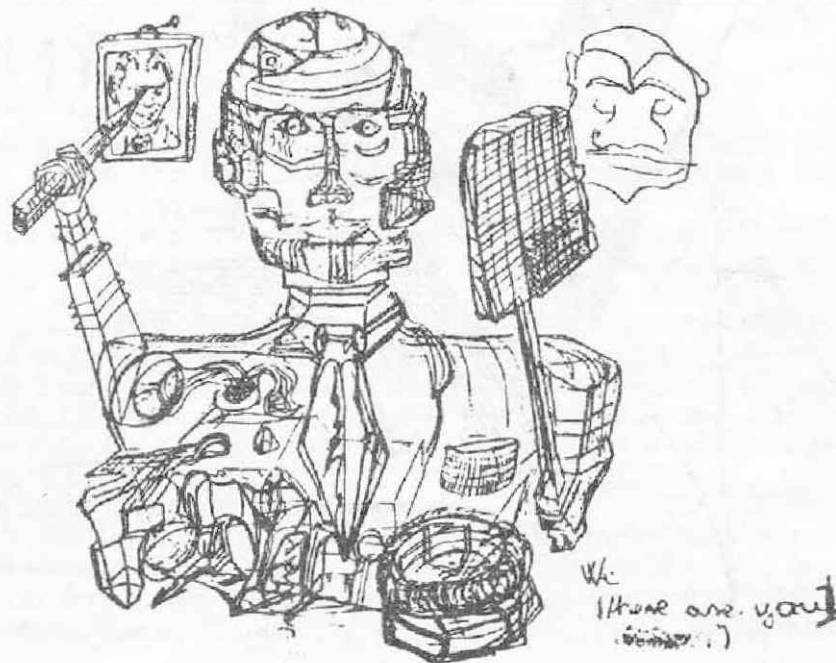
- Ha az ember öregszik, már nem rajong?

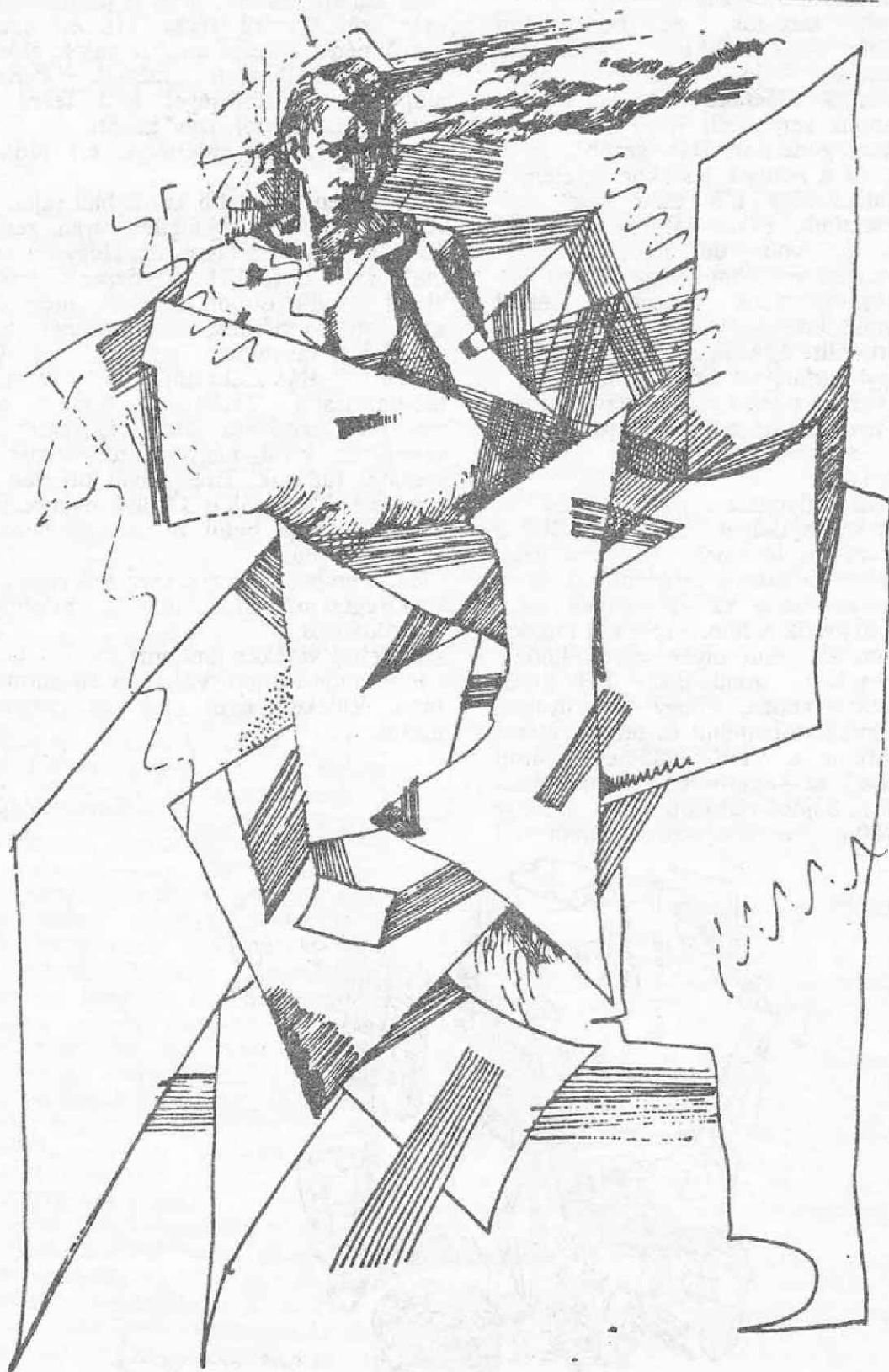
- Öregszem? Hát tényleg máshogy reagálok már.

- Szerettek vidéken játszani?

- Jobb, mint Pesten. Valahogy elfásultunk fenn. Vidéken nem csak mi vagyunk mások.

Kovács József

Meseautóban

Néha úgy érzem, megszólalni, véleményt nyilvánítani valamiről, kötelesség, már-már becsületbeli ügy. Valami ilyesmiről van szó most is, ezért gondoltam, írjak néhány sort arról, mit láttam, hallottam, tapasztaltam stb. március 20-án este a TÁK-ban. Néhány fiú (Deák Botond, Kelemen Zoltán, Kovács Zoltán, Müllner András és Szécsényi Tibor) tartott zenés felolvasóestet.

Érdekes volt a kontraszt a két rész, az irodalom és a zene között. Az előbbivel kezdtek. Felváltva olvasták fel frásaikat (főleg novellákat), négy ember, négy arc, négy teljesen más hangulatvilág váltogatta egymást. Azt hiszem, bátrak voltak, bátrak azért, mert mertek kiállni elénk, sokat adni (és kiadni) magukból, illetve magukról. Öszinteségük nem ment a színvonal rovására, sőt! Talán éppen ezáltal váltak fontossá a dolgok, amikről beszéltek, mindenki számára. Amikor úgy érezték, több "súlyt" már nem szabad a közönségre pakolni, kezdték a zenélést.

Döbbenetes volt, ahogy a termet, melyben eddig még egy öngyújtó kattogása is kínosan hangos és zavaró zörejként hatott, hirtelen, hatalmas erővel hangok áradata öntötte el. Szinte berobbantak a csendbe. Jó volt, hogy ilyen gyorsan tudtak váltani. Frásaikkal feszültséget teremtettek, feszültséget, amit aztán zenéjükkel vezettek le. Tomboltak.

A hallgatóság sokáig elég passzív maradt, ami köszönhető volt szerintem nagyrészt a hirtelen hangulatváltásnak, és nem utolsósorban a székeknek, amiken ültünk. Biztos nem gondolták, hogy ilyen nehéz lesz felrángatni az embereket kényelmes helyeikről. Végül persze ez is sikerült.

Ennyit tehát március 20-ról. Most pedig néhány "kulisszatitok" kifejezése következik. Április 17-én TÚ-est lesz a TÁK-ban, amin, ha sikerülne összehozni a dolgot (még semmi sem biztos), lehet, hogy ők is ott lennének, és zenélnének egy kicsit.

Aki kíváncsi rájuk, és a többiekre, jöjjön el!

Lelkes Lilla

Pénzadás

Zoli papa és a negyven tanuló elindultak péntek délután, hogy felkutassák a Börzsöny egy eldugott kis tisztását, ahol különös szenvedélyüknek akartak hódolni (ti. Jól akarták érezni magukat).

Nem volt könnyű az út, főleg annak nem, aki lekéste a megfelelő csatlakozást a MÁV-éknál, így csak "üveghegyeket" bámulhatott egy váci kiskocsmában a valódiak helyett.

A "tömeg" a sejtelmes, homályos magyar éjszakában, egyesek pedig sokkal később, egyedül, a sokkal sejtelmesebben homályos magyar éjszakában elindultak az utolsó faluból, ahol még a kis piros BZMOT 609-es vonat megállt, a kulcsosház felé, amelynek neve sötét balladai hangulattal töltheti el a t. olvasót: PÉNZÁSÁS (akinek ettől sem áll fel a hátán a szőr, azoknak bátran ajánlom, hogy nézzék meg a Hegylakó visszatér c. filmet, mert ők azok a kiválasztottak, akik még tán végig is tudnák nézni).

Mindezek után egyszerűen felsétáltak a remekül kiépített úton a szállásra - kivétel én aki "Más úton mentem", de megtaláltak.

Mire megmentőimmel odaértünk a házhoz, már kísérteties csend honolt kint, bent pedig mindenféle mozdulatlan testek hevertek. Az egyikben még mintha lett volna némi élet. Odaléptem hozzá, hogy utolsó elhaló nyögéseiből megtudjam, mi történt. E szókat lehelte szerencsétlen /Körülbelül./: -Te mocsok hagyjál aludni, mert felrúglak!

Rémes éjszaka következett, melyben az elbeszélő arra ébredt, hogy egy teljes tábla mogyorós csokoládét tart a kezében ami már teljesen megolvadt és szétfolyt. A dologban csak az a furcsa, hogy az elbeszélő az utóbbi években nem bitorolt mogyorós csokoládét, főleg nem éjszaka és még főleg nem anélkül, hogy ne tudott volna róla. Megállapítás: Az elbeszélő vagy kleptomániás, vagy a szellemek játszottak vele mivel a dolgot reggel senki sem vállalta magára. /Vagy mégis van legalább egy olyan ember aki nem mer dühtől villámló szeméimbe nézni./

A másnap egészen korán kezdődött, mire felkeltünk nyolc óra el is telt belőle. Míg néhányan tétováztak felkelni, addig volt aki kiugrott az emeleteság felső szintjéről egy kört repülni, és volt aki észrevette, hogy nem sikerült neki.

Fogmosás. Reggeli. Fogmosás: Még egy kis reggeli, meg a szomszéd reggelije. /Kézmosás a'la Pilatus/. Utóvégre is elindultunk, az erdőben rejtőzködő fáktól sem félve, hogy felkutassuk a "Kincset". Fogtuk az ásókat, magunkat, a csákányokat Á.T. eltűnt bicskáját és kerestünk egy helyet ahol belevághatnánk a jó anyaföldbe de mindenütt egészségtelenül fehér hóvirágok lepték a hegyoldalakat, s ott ahol ezek nőnek, még egy gyerek is tudja, nem terem kincs. Nosza, serényen elindultunk egy kis szabad területet találni. Egész nap meneteltünk, lábunk alatt a Börzsöny vulkanikus vonulatai, meredek oldalú völgyei, fejünk felett keringő egerészölyvek, meg a jó idő.

Mit színezzem, szörnyű volt.

Este tábortűz. A kedvenc rajzfilmek felelevenítése, zenéjük méla dúdolása. Nem fáradtunk el, csak senki sem tudott ébrenmaradni az izgatottságtól.

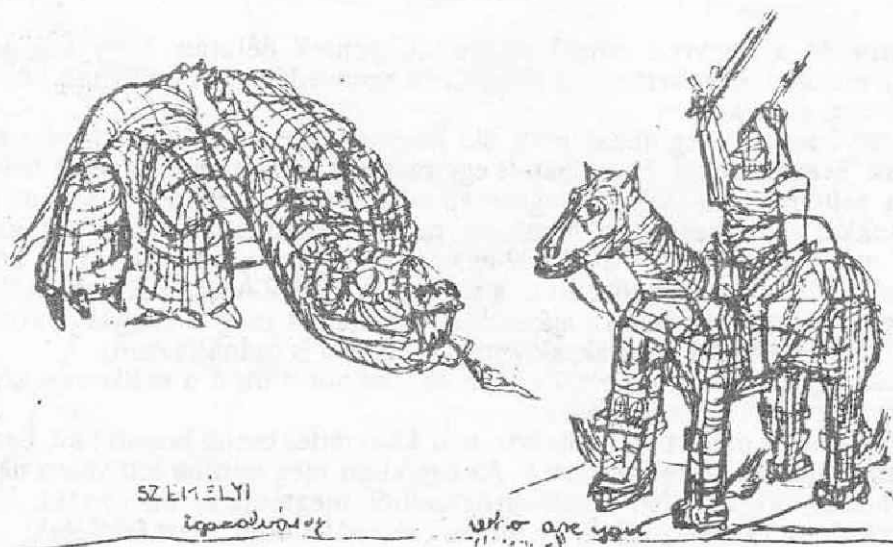
Az éjszaka nyugtalan hánykolódással telt a negyven fokos sivatagi melegben, amit viszont magunk csináltunk egy ILYEN NAGY kályhával meg egy EKKORA halom fával. Szóval a holdkórosok álltak a csapnál. Aztán épp hogy elhervadt a tűz, már vége is volt az éjszakának.

Ébredés. Fogmosás. Fogmosás. A szomszéd a világ minden kincséért sem tágítana a kajája mellől. Fogmosás.

Következett a spontán utiterv: Négy csoportra oszlunk és így próbáljuk meg lekésni a vonatot. A portyázók egyik kiéhezett csapata Drégely várát támadta meg, de mint kiderült, ez már egy négyszáz éve lerágott csont volt. Éppen időben érkezünk az állomásra, ahhoz, hogy még egy óráskát nyugodtan várjuk a vonatra. Aztán a menetrenddel előre egyeztetett időben megjelent a vonat, melyet a helyiérdekű utasok nagy rémületére birtokba is vettünk. Majd mikor a következő három állomáson felszálltunk tágabb értelemben szintén mi, s végül együtt is voltunk.

A hazautazás nagyon hasonlított ahhoz, mint amikor vidám fiatalok hazafelé utaznak, jóllehet semmi különbség nem volt a kettő között.

Túlélés

Sárközy rutinból pengetett ?

A TŰ 1992/2-es számában Sárközy Gergelyről megjelent recenzióval szeretnék vitatkozni. Sajnos csak az írással és nem a szerzőjével, O ugyanis -a TŰ-ben már sokszor elítélt módon - Anonymus maradt.

Tehát kedves X! Te a Zeneiskolai koncerten voltál ott, én pedig a Belvárosi moziban hallottam a Mestert. Lehet, hogy a két koncert homlokegyenest más volt, a két fellépés között azonban csak néhány óra telt el, a gitárt pedig ugyanaz a kéz fogta.

Nem tartottad szerencsésnek Chopin előtérbe helyezését a flamencoval szemben, sőt, azt írod, jobb lett volna, ha Sárközy Chopint egyáltalán nem játszik. Talán elkerülte a figyelmedet, hogy a belépőhöz adott ismertetőben az áll, hogy azért került Chopin is a műsorba, mert klasszikus gitáriródalom gyenge és kevés, ezért olyan szerzőt kellett találni, aki a hangszeres technikai és művészeti követelményeknek egyszerre megfelel. Chopin prelűdjei ilyenek voltak.

Egy 10 fokozatú skálán 6-7 pontra értékeled Sárközy játékát. A pontozásodat meg is indoklod, ezt szó szerint idézném: "Látszott, hogy nem adott bele mindent a játékba, rutinból pengetett, kevesebbet gyakorolt, mint amennyit kellett volna. A hangok sokszor tompán, vagy túl ércesen szóltak..." Ugy gondolod, hogy a húrok iránt érzett valahai szerelmed feljogosít egy ilyen minősítésre?

Nem tudom, hallottál-e róla, hogy Sárközy Gergely a legnagyobbinak tartott hazai flamenco gitáros. Nem tudom, oda figyeltél-e a 3 tételes Flamenco Barbaro című művére, sőt, az összes többi flamenco művére. Nem tűnt esetleg föl, hogy ezeket mind az előadó szerezte? A Belvárosi Mozi teltházas közönsége vastappsal jutalmazta mindezekért a művészt, aki három ráadást játszott.

Bírálatod végén azt írod, minden fenntartásod ellenére örülsz annak, hogy elmentél a koncertre. A bírálat mellett a gitárest pozitívumait is kiemelhetted volna, hogy alátámaszd állásodat, mert így arról fanyalogtál, ami végeredményben tetszett.

Hevesi István

Kispál és a Borz

(a múltkori koncertre)

Nagy átok, ha valaki sztár lesz. Még akkor is, ha csak magyar viszonylatban lesz az.

Kezdetben ugye dolgozik, hogy fölfedezék, vagy egyszerűen csak a zene szeretetéből. Mindent belcad, még ő fizet, hogy zenélhessen. Aztán nem jön össze és abbahagyja. Vagy nem jön össze, de azért zenélgat tovább a maga gyönyörűségére. Vagy sikerül, és...

Kispaliék befutottak. Országos turné, népszerűség (már amennyire ebben a műfajban lehet), két-háromszáz ember egy koncerten. Mégis.

A kedvük - és ezáltal a mi kedvünk is a koncerten - nem ugyanaz, mint mondjuk három éve. Hol vannak az órákon át tartó nyolcvan forintos koncertek? Legfeljebb másfél óra a közönségnek 150-ért. Persze most is megvan a "nyomás" Lovassyban a mikrofon mögött, Kispali is belcéli magát és a dobok is lendületesen szólnak. De ha egy zenekar csak három hangszerből áll, akkor is mutasson fel új ötleteket. Az önisméltés nem sokáig megy. Megunja a zenekar és a közönség is. Nem tagadom, volt néhány új szám, de kevés zenei ötlettel, a szövegeket pedig nem értettük.

Aki most ismerkedik velük, annak elhiszem, hogy tetszik, én is megvoltam vagy két évig azzal a 20-25 számmal. De most már valami újat is szeretnék hallani, hallod Borz?

Különbem én szeretem a Kispál és a Borz-ot, ezért egy örökzöld Lovassy négysorossal zárok:

*Rókakoma, ha hideg van fogja magát bebújik a lukába
Én pediglen, ha hideg van fogom magam bebújok egy kocsmába
Iszogatok, nótázgatok, rókakoma meg a farkát csóválja
Nem érti meg, hogy az ember miért iszik, ha elhagyta a babája.*

/PÉBÉ/

ef Zámbó beszintizte magát

Lapunk tudósítója kissé körülményes papírmunkák után sikeresen bejutott ef Zámbó külvárosi fellegrárába, hogy interjút készítsen vele, mivel különböző mendemondák keringenek arról, hogy ef Zámbó otthagyja zenekarát, a Happy Deadet és új zenekarhoz csatlakozik. (Mivel ef Zámbó lelkiülete kissé érzékeny, tudósítónk remekbe szabott burkolt, már-már furfangos kérdéseket tett fel riortalányának.)

- *Igaz-e a hír, és ha igaz, akkor mennyiben igaz?*

- A hír igaz - mondta Öcsi, és magára öltötte leghízelgőbb, leghuncutabb és egyben - ravaszkasabb mosolyát, majd keneteljesen legyintett.

- Valóban átigazolok a Happy Dead Band-től a Bonanza Banzáj legénységéhez. El kell mondanom még, hogy volt zenekarom továbbra is megtartja nevemmel félmjelzett nevét, melynek Johnny a Dunakanyarnak már nemcsak legjobb gitárosa, hanem legtöbbször elvonóba utalt polgára is egyben.

- *És mi késztetett erre az igen erős stílusváltásra?*

- Erről nem szívesen beszélek. A lényeg az, hogy nem jöttem ki a dobosunkkal, aki azt állította, hogy Turner túl nagy szakállá miatt látta élettelenül a dolgokat, és ezért lettek képei is elmosottak. Ez természetesen hazugság, hiszen a Turner - biográfia több adattal és kórházi zárójelentéssel bizonyítja, hogy a híres festő nyolc évesen megvakult.

Persze, nem ez kilépésem egyetlen oka. Fellépéseinket általában belmagasságú pinceklubokban és egyéb szórakozóhelyeken tartjuk, s mivel vesebántalmaim miatt mostanában naponta több, mint tíz órát kell vesegépre kapcsolva töltenem, a szűk hely lehetetlenné teszi a kezelés folytonosságát. Egy techno-art jellegű koncertet hatalmas előcsarnokokban, sportlétesítményekben tartanak, így elfér a gép, sőt, kifejezetten kreatívan javul a díszlethez hozzá. Ezenkívül kissé szívbajos is lettem az elmúlt évek során. A túl sok stressz, ami saját magunk szervezett és végrehajtott koncerteken ért, tönkretette ezt a létfontosságú szervet.

- *Hogy kerültél kapcsolatba Kovács Ákosékkal?*

- Pályázatot írtak ki zeneszerző - szövegíró - billentyűs - énekes - dob gépkezelő - mikrofoncsatlakozó állás betöltésére. A meghallgatás után két héttel otthonomban felkeresett az együttes ügyvezető - menedzser - igazgatója, s családom szerény körében eltöltött este során közölte, hogy én nyertem el a posztot. Másnap már próbáltunk. Próbáink igen jó hangulatban zajlanak, bár rengeteget vagyunk együtt, hiszen nagyszabású koncertturnéra készülünk.

- *Igen - igen, rajongói levelek tömkelege érkezik szerkesztőségünkhöz, miszerint a Bonanza...*

- Valóban, a hír megintcsak igaz: világkörűli turnéra megyünk a nyáron, melynek csúcspontja a Wembley stadionban lesz. Előzenekarként a Birds and Wars nevű világhírű zenekar, és az újra összeálló (tehát Peter Gabriel is ott lesz!) Exodus lépnek fel. Ezen kívül az 1984 című számunkban működik majd közre Pet Matheny. Hatalmas rajongótáborunknak buszokat szervezünk, melyekről pontos felvilágosítást a jegyirodák adnak.

- *És mi a helyzet közismert virtusoddal, eseménydús magánéleteddel?*

- Köszönöm a kérdést, számítottam rá, és nagyon örülök neki. Mostanában kissé visszafogottabban élek, kevesebb mennyiséget fogyasztok különböző élvezeti cikkekből. A kemény munka is megkívánja ezt, hiszen a próbák, a zeneszerzés, szövegírás nagyon sok energiát kivesznek belőlem. Festői pályámat adtam fel a zenészi pályáért, pedig lánylelkületű virtuóz tehetségnek nevezett közismert és a szakma által nagyrabecsült tanárom, Kovács Czipra János. De jobban érdekelt a zene, a zenében való önkifejezés

számomra fontosabb és izgalmasabb volt, mint a festészet. Cézé kifejezetten dühös volt rám, amikor megtudta, hogy kiiratkoztam.

- Nem lehetett volna a kettőt együtt csinálni?

- Lehetni lehetett volna, hiszen hobby - szinten festettem továbbra is családi körben, de mikor anyámról a hetvennegyedik aktot is elkészítettem (a címe: Női akt zseblámpával, vesetáskával - a szerk.), akkor jöttem rá, hogy ez már nem okoz semmiféle örömet, és nem tudok továbblépni sem. Felismerve ezt, kénytelen voltam véget vetni az egésznek, felszerelésemet pedig a tűzre vetni.

- Pedig voltak Neked művészetelméleti munkáid is, sőt, ha jól emlékszem, még az Akadémiai Kiadó is tervbe vette A művész elmélet sajátosságai, A feuerbach-i esztétika igazságtalansága és mítikája, és a Művész elmélet most! avagy kitaláltam hogy kitaláltad című könyveid kiadását is.

- Igen, volt erről szó, csak hogy világnézeti okokból végül is nem engedélyezték. Most valószínűleg a Katarzis Kiadó veszi kezelésébe az ügyet, és a jövő év elején már megvásárolható lesz a könyvesboltokban szövegeim összegyűjtött kiadásával, melyet szintén a Katarzis Kiadó jelentet meg, kétnyelvű lesz: magyar és annak angol nyelvű műfordítása, címe pedig: A szabin nők elrablása és egyéb aktualitások.

- Nem látom rajtad mellényedet, melyet már annyira megszoktunk tőled, hogy viselsz?

- Igen. Külsőleg is stílust váltok, s most lezserebb hajpántról és vadászmellényről átkelek bőrcsizmára a sportosabb, keményebb vonalú fekete bőrnadrágra, bőrdzsekire, mi laltt azért ott van egy jóval könnyebb esésű feliratos póló, s mindezekhez különböző sálakat, vagy csatos öveket, csuklóláncot, dőgcédulát stb. hordok.

- Befejezésül még megkérdezem, hogy jelen pillanatban hogy szolgál Kedves egészségéd?

- Köszönöm, most hogy átestem a tavaszi bárányhimlő - járványon, már jobban. A vesegépet kezdem megszokni, a szívemmel pedig szanatóriumokat és gyógyüdülőket látogatok, ha időm engedi.

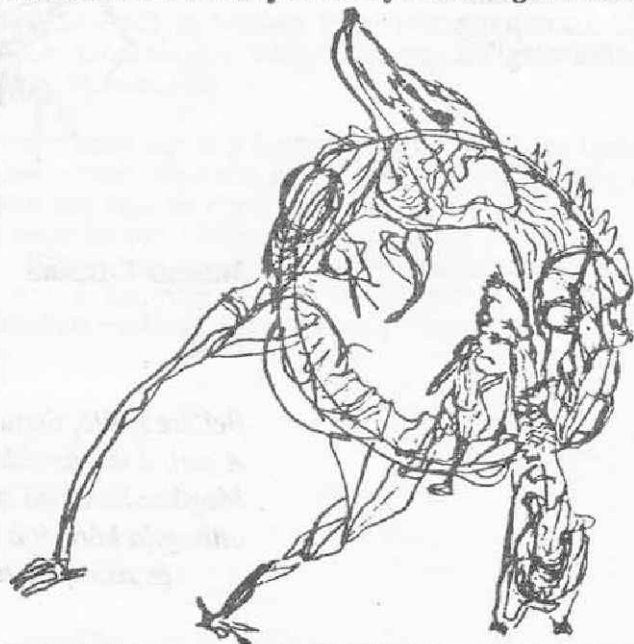
- Lapom és a rajongók nevében köszönöm az interjút, és kívánok sikereket, jó koncerteket.

- Köszönöm én is.

ifj. Bisztrag Frigyes

Közlemény:

A Wembley - stadionbeli koncertről felvilágosítással szolgál, és a koncertre érvényes jegyeket árusít a Tanulmányi Osztály közönségszervezői irodája.

Camus: Caligula

*Kivájt betűt Hold-korosig
Agyamba fagyasztva bolyong
S ha igazán nézel szemembe
Bár vadul vérbe forog
S néha mélán borong
De kivájt fagyott korong*

Ráfi Dénes

Keresztesi József

Pornográf vers: bölcsészpetting a Jate Klub lépcsőjén, kilencvenes évek

"Tárt kapukat döngetsz, kedves." - szólt a lány.
"Ø, hogy gyűlölöm én rótt politikádat,
hol mindegyik ostrom, mindegyik talány
meggyőző válaszok prédájává válhat.

"Tárt kapukat, persze könnyebb egy tevének..."
- és itt felkuncog. /Camelt szív a drága./
Lehunyor szemem, hogy hihessek kezének.
Hagyom, csinálja. Tempózom utána.

Versszervező erőnk, a kába ritmus
míg elringat, ujjam a lány felhőfátyol
mögött vöröslő alkonyatban titkos

jeleket érint. /A lány elvonul, táncol
s szól: "Ø, hogy gyűlölöm a nap sugarát!
Kerülne talonba az egész világ!"

Márkus Krisztina

Este

*Belülre nyúló, tiszta eső.
A szél, a víz, az ablakok kitérnek.
Magába bimbózó szitakötő
otthagya körmét a levetett ruhának
és szárnyait tárja Isten felé*

Feuerbachstraße

(Mégiscsak) Megírom Schtamm történetét. Ennek a történetnek a hőse Schtamm, róla fogok most írni, ha leülök az (faragott tölgyfa) íróasztalom mögé. Schtamm . Schtamm több mint 20 éves, nem sokkal több, de több. És Schtammnak jó, mert Schtamm egy tök jó. (megfelelő) városban él. Meg van Schtammnak egy kedves barátnője, aki nála lakik. Egyébként nekem is jó, mert nem messze tőlünk, két utcával odébb lakom, a harmadik emeleten / Altbauwohnung, Vorderhaus/ (négy szoba hall). (Schtamm a barátom). Az egyetemről ismerem.

Nem szeretem, mikor a gettóélményeit meséli, (nem vagyok rá kíváncsi), de Ő sem bírja sokáig, és olyankor rendelek neki sört meg vodkát. Az apja kezdő orvos volt, mikor érte jöttek, hogy elvigyék a gettóba, és megmentsen a Gestaponak egy "zsidó" spivlit. (A beteg meggyógyult, később rajtakapták, mikor visszarakasztgatta a levált műorrot, mikor ezt mesélte, nevetett Schtamm .) Kifelé jövet elhajtottak egy égő ház előtt, valamivel korábban gyűjtötták fel az örök, már sokan nem sikítottak (még iszonyú hangzavar van), de nem lehetett érezni az égő hús szagát. Erről mesélt hát fiának, Schtammnak, és erről mesélt nekem Schtamm. (nem tudom, mi baja van, ez a város is csupa gettó, csupa olyan ember van itt, kit másutt valamiért üldöznek, vagy azt képzelem, hogy üldözik.)

Schtamm tehát nem bírja a tüzet.

Ez a Schtamm egy barom. / A barátom egy barom/.

Örület, /Irsinn/ hogy ezt bemeséli magának.

Én vagyok Schtamm. A gépünk most érkezett meg a tegeli repülőtérre, két hét más világban nyolcszáz kilométerre, és most végre itthon. Fellélegzek, rögtön utána veszek egy újságot, engem már levámoltak, a barátnőmet átkutatják, nem túl bizalomgerjesztő (a családom szerint sem) kopott bőrdzsekiben (fekete) van. Illetve nem újságot veszek, hanem fotózok. Otthoni képeket csinállok. Az újság szerint megint aktivizálta magát a szélsőbal.

Végre kijön a barátnőm is (gelassen), örülök neki, hogy itt van, a vállára dőlök, miután beszállunk a buszba, és leülünk a leghátsó, bal oldali ülésen.

Ez a 9-es busz, a reptérről a Citybe visz. Ez a busz megáll a Siemensdamm középső sávjában. "Stau" sóhaj az előttem ülő férfi vagy nő. De én tudom, hogy a külső sávban, nem sokkal a kijárat (Ausfahrt) előtt ég a kocsí. Szélsőbal -tudom.

Otthon vagyunk.

Minél több fotót csinállok erről is, közben lépésben megy a busz. (Észre sem veszem, hogy leverem az előttem ülő kalapját. Férfikalap, egy nő van előttem.) Lefényképezem, megörökítem, Schtamm, te rohadék!

Schtamm álma: utazik a kedvesével a buszon, ez egy távolsági busz, megy az autóúton, Magyarországon (messze van). Egyszer, mikor kinéz, látja, hogy ég az útpadka. Égetik a tarlót, február van. (azt mondja, ez egy ilyen dejavu-öbeldogság)

(A tűzről nem lehet beszélni vele) Minden másról lehet.

Olyankor szeretem. Néha arra gondolok, hogy esetleg egyszer, mikor nagyon örül, véletlenül a villamos alá fut, vagy agyonlövi magát. 1991. július 16-án találtak rá, felakasztva egy stockholmi parkban. Öngyilkosság kizárva.

Hámori

Hangai Éva

Ecset

*Tündöklő tenyerem megfulladt csillagokat ringat
nesztelen ágaimon azúrkék-hűségem kábult remegése
a fakó éj hűvösen simuló hajözöne ájult zsoldárokat bűgő
álmokat ástt a kavargó kocsmá mozdulatlan tébolyában.
Am szeretetlen ujjaim habozás nélkül nyúlnak az ecset
hibátlan szára után - a bájos jácintok kacagó fűrtjeinek láza
zsong arcodon, míg az esőáztatta fáradt falak közti dúdolod az ő nevét.*

*A nap szelíd-szerelmes mosolyába mártom ecsetem
s befestem csókjaim fehérillatú márciusi fényvel.*

Jázminok

A sarki presszóban kortyolgom
lázadó kételyeim
kékhamvas neszeit.

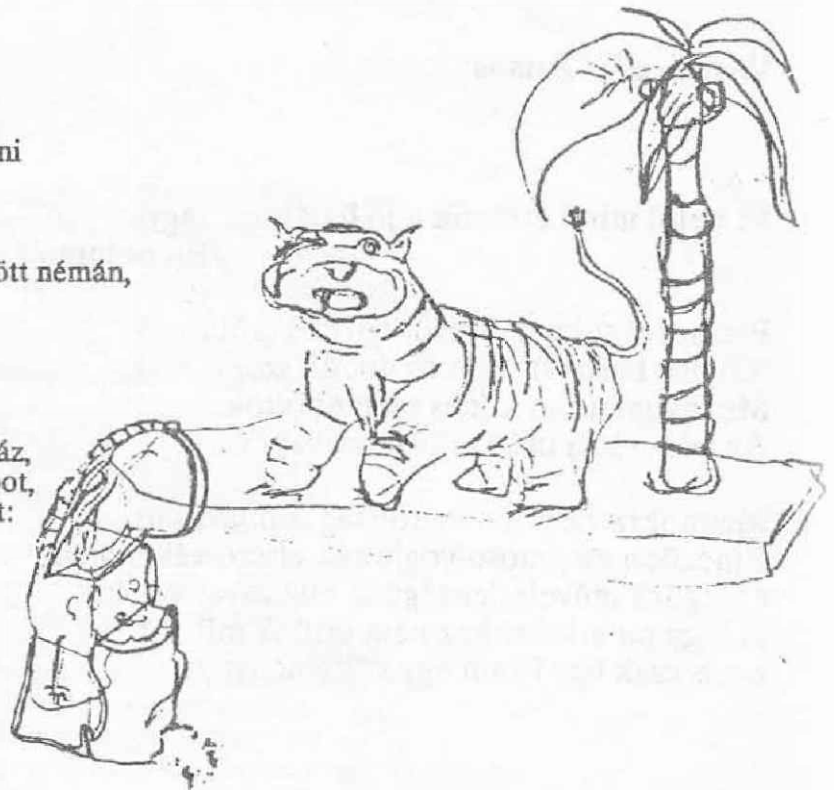
Várlak, mint kacér
jázminok balgán a
bús őszelő becéző ölelését
ámuló vágyakkal kéretlen teleszórt testem -
hervadt, sárga szirmok lázas pihegése.

Lüktető homlokomra erőtlen hanyatlik az est sápadt
magánya.
Hát eljött az ifjú, nem hiába
s fagyos karjai közt a komisz jázminok bódultan ringatóznak
a dermedt elmúlásban.

Király Ernő

És elindult...

És elindult gróf Jekanovszky
Hálásan morogva dalát,
S csendesen, mint szokott borozni
Áttörte a korlát oldalát.
Komoran alélt el a csöndben,
S feküdt a mocsok asztalán,
Hátradobva holnapokat dübörgött némán,
S most is ott fetreng talán.
Arcára ömlő kék vizpázsit
Mosta szöges haját,
S kiábrándulva önmagából
Terítette a tor asztalát.
Mindenét elöntötte a hervatag láz,
Rücskös kígyók vitték felé a napot,
S föléhajolva csendesen susogott:
Én a halál fia vagyok.
És elindult a gróf,
A nyugalomba, melyet soha
nem talált,
S a túlvilágon itta
Keserű borát
Tovább, tovább...

GICCS

Kálmán Judit

...sötétség és fény határán ott van a tó. Homokos part, vagy vörös sziklák. Aztán a víz, fölötté madarak. Mindig ugyanaz a kép. A háttér, a színek elúszna. Marad egy pillanat, egy hangulat, sötétség és fény határán...

Reggelenként a férfi fáradtan ébred. Sokáig hever az ágyon, a mennyezetet bámulja, többre egyenlőre nem futja az erejéből. Megpróbálja összerakni az éjszaka képeit, visszaálmódni magát még egy kicsit, oda. Itt nincsenek tavak. Se tavak, se más.

Kinéz az ablakon. Valaki ül a szökőkút mellett. Valószínűleg egy nő. Hosszú, vörös haja van, benne madártollak. Kavicsokat dobál a vízbe, egyiket a másik után. Nézi ahogy repülnek. Késő délutánig szokott maradni. Mikor sötétedni kezd, hirtelen eltűnik, szertefoszlik, mint egy látomás.

A férfi még sokáig áll az ablakban, a madártollakra gondol. A vöröshajú nő másnap újra ott ül. Apró kavicsok repülnek, ég alatt, víz fölött. A férfi az ablaknál nézi. Nem tud szabadulni a képtől. Néha ellenállhatatlan vágy fogja el. Le szeretne menni hozzá, megérinteni a vállát, megsimogatni a tollakat a hajában.

Napszálltával a férfi magára marad.

Éjszakánként vöröshajú madárral álmodik. Egyszer a tenyerére száll, megcsókolja. akkor reggel a férfi derűsen ébred. Szokatlanul könnyűnek, szabadnak érzi magát. Elindul, hogy megkeresse azt a lányt. Tavasszal a park tele van fiatal nőkkel, és szökőkutakkal. Az övénel nem talál senkit, csak egy elhullajtott vörös madártollat. Leül egy köre, felemeli, s hajába illeszti a tollat. Kavicsokat dobál a vízbe. Napszálltával a férfi magára marad.

...sötétség és fény határán ott van a tó. Homokos part, vagy vörös sziklák. Aztán a víz, fölötté a madarak. Mindig ugyanaz a kép. A háttér, a színek elúsznak. Marad egy pillanat, egy hangulat, sötétség és fény határán...

Visnyovszky Tamás

Itt belől mind érezzük a jó hatalmas vágyát
/Én tudom./

Plafonról soha hanyatt nem eső csótányok.
"Ólmos botokat" nevelő útszéli szegyenfák.
Megnyugtatóan színes szemétfoltok.
Az adó adója után adózó nagyapák.

Magunkra zártuk a nyitottság vén lakatait.
Elnézően megmosolyogjuk az eltérő véleményt,
s elegáns műveletlenségünk alig zavar valakit.
/Hogy mi mindenhez nem értünk mi!
Én is csak úgy írtam egy költeményt./

*Most megállunk egy percre
hallgatunk had szóljon a szél,
míg a leányarcú este karján
kacéran táncra kél forogva
pár levél.*

Dalol a sánta macska.
Benzingözös fejjel részegen vezet az út,
s egy kanyarban kicsúszik a kocsí alól.
Egy villanásra kitágul az éji sötét.
Húst, csontot harap a fém,
s olajszennyes vér fut le a földre valahol.

Virágh Ivette

Vezércsel

Piszok Jim és Rozzant Amália egy kocsmában találkoztak. Pontosabban Piszok Jim volt az, aki odaült Rozzant Amáliáék asztalához, mivel látta, hogy ott ül néhány barátja is és reménykedett, hogy tán meghívják néhány felesre, vagy sörre. A véletlen úgy hozta, hogy Piszok Jim piszkosul bírt sakkozni. Elő is került a sakktábla, s már rakták is fel a fekete, fehér bábokat a fekete-fehér kockákra. "Játsszunk hosszúlépésekben!" - mondta Jim. "Jó!" - mondták a többiek.

Rozzant Amáliát elkápráztatta a látvány, ahogy Jim szimultán verte a haverjait /elámult a férfi férfiasságán./ Jim előtt szaporodtak az üres borospoharak, s ezzel arányban nőtt a játszmák hossza. Érezte Jim az alkoholos befolyásoltság növekedését magán, így aztán egyre óvatosabban játszott. Izgalmas este volt. Amália néha megpróbált rákacsintani Piszokra, de az nem vette észre. És lehet, hogy ez így is volt jól.

Csak sok sok évvel később jutott eszébe Jimnek Rozzant kisasszony.

Akkor, mikor a szívekben, s a mezőkön tavasz volt, s a lányok bugyinyi miniben sétáltatták a kutyákat. Piszok egy frissen nyílt kerthelységben tanyázott éppen egy hű barátjával, akit sikerült megvágnia két sörre.

"Emlékszel arra a nőre, mikor sakkoztunk?" - kérdezte. "Tegnap?"
"Nem, régebben." "Nem, miért?"
"Szerinted is kancsal volt?"

Plugor Magor

Szép Bálint-napon

A szellő
égre kavarog
Őzek botlanak hold nyakán
A csillagpelyhes lisztet
nem szórhatom éj
asztalán
És meghorpan a hegytető
rétről szabadultan
a hajnal
Szelek terelik a homályt
fésülik egymást
fűhajjal
Az égen szellő kavarog
hold nyakán őzek
botlanak
És csillagpelyhes lisztet
olvaszt
Ködpalástnak páros válla
széthull a tejér
porhóban
Míg a szalma rézringlói
nem fordulhatnak
a lóban
tépni kell
szép Bálint-napon
Orromban fekete sarjut
Fülemből az aranygyapjút
szép Bálint-napon
tépni kell

kínai bambuszerdők ködös nyugalma
a kávékban félig megolvadt cukrok ünnepe kanalak csörgése a fordított
csészeharangokban
élesedő kontúrok az újságpapírcsónakokon úsztatott napihírek ólomszagával
a cipőkopogás túlél két mellékutcat és néhány mosolygazítást a tükrökben
gőzölgő ledobott pizzamák hálóingek gyilkosok megszáradt kései tegnapról megmaradt
szavak újrafzlelése rossz festmények az ablakban közhelytelen viselkedésed
az első galambszarmeteorok és a párával foszló épületek gondosan retusálható múlt
pillanatokon belül

Batu Attila

Kisóczy

Variációk egy témára

Alkonyat után

Minden sötét és csendes. Csak a megszokott
hangtalan suhogást hallani: az éj
hatalmas szárnyai árnyékolják be
a Földet. Fekete tollazatán
milliónyi apró sebhely csillámlik.
Karmai között ellensége csatlósa:
a Hold, szomorúan néz maga elé.
A Nap valahol nagyon távol
nyalogatja égő sebeit-
-ma megint elvesztett egy csatát...

Sötétedés

*A sötétség nyálkás teste
iassan elfedi
a Nap megalvadt vérét.
Összehúzott szemöldökű fények:
másnak látszani-akarások
villannak a komor homályban.
Törött lámpásokból kifolyt tüzeledetek
sírva magukat végig ázott macskaköveken.
A haslábú éj hörögve nyaldossa szét
az aggastyán alkonyt
(nem kímélve a kukák közt
sírva megbúvó Justiciát sem).*

Helga Königsdorf: Meine zentnerschweren Träume /Rémálmaim/

A farkas

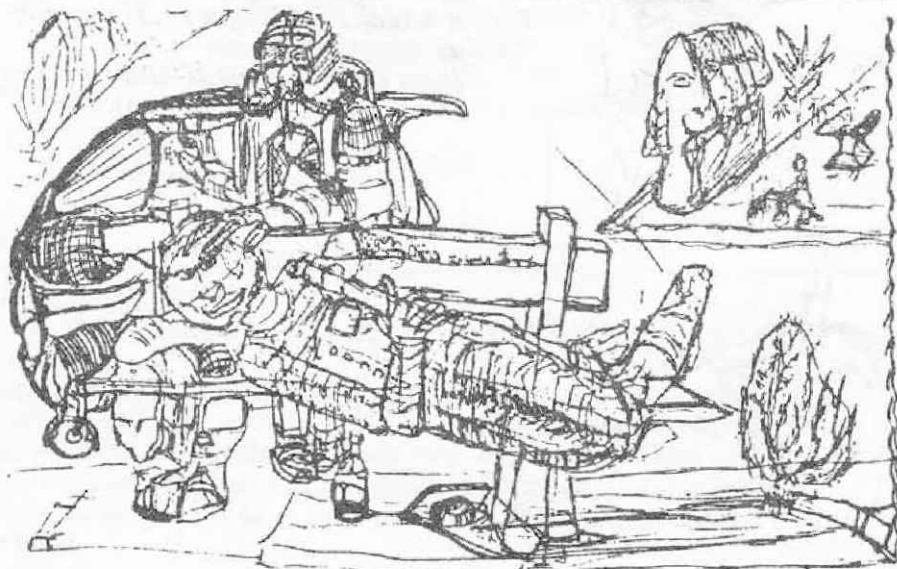
A szomszéd lakásban egy farkas üvölt. Már több napja. Mindenki jól hallhatja. Robert azt mondja, nem ránk tartozik. Ez a hatóságok dolga. Azért persze tartsuk csak zárva az erkélyajtót. Biztos ami biztos. Szeretném tudni, vajon mivel táplálkozhat ez az állat. Talán az alkalmi látogatókkal? Rejtély az is, élnek-e egyáltalán még a szomszédék. Más házszám alatt lakunk. Régebben néha zeneszó hallatszott át tőlük. Ebből arra következtethetünk, hogy fiatalabb emberekről van szó. Persze az is lehet, hogy az illető valakinek a fia, vagy a lánya. Amióta az a farkas ott tanyázik, nem hallunk semmiféle zenét.

Egyszerűen meg van kötve a kezem. Igencsak nehezemre esne, hét lépcsőt mászni le, hogy elfuthassak a házsarokig, aztán megint hetet fel, becsöngetni abba az idegen lakásba, és azt mondani: "Jó napot kívánok, hogy van a farkasuk?"

Az is könnyen lehet, hogy a szomszédasszony egészen másként néz ki, mint amilyennek képzelem, én pedig csak állnék ott zavartan. És mi van akkor, ha zárva van a házkapu? Lentről kéne felcsengetnem, és a kaputelefonon keresztül magyarázkodni, hogy mijáratban is vagyok.

Tulajdonképpen meg kéne tiltani, hogy magánlakásban ragadozókat tartsanak. Világos, törvény által meghatározott szabályokra lenne szükség. Végére is, nem valami kellemes állapot, ha a nappaliszoba fala mögött egy farkas üvölt, és állandóan azon kell törni az ember fejét, hogy vajon mi történhet odaát.

fordította:Kálmán Judit

készít. v. szerkeszt. igazgatóságát
(gáphangon)

look

Elnézést kérünk a szerzőtől és az olvasótól, amiért e vers előző számunkban hibásan jelent meg.

Csiba

Félszeg mosoly
ez voltál
Félszeg mosoly, hogy nézni jó
Lee van Cleef
Hogy szeretted!
Lee van Cleef és harmónika szó

Félszeg mosoly
ez voltál
Félszeg mosolyod új erő
egy üveg bor
Hej elmulattad!
Asztalra csapva nóta, kesergő

Félszeg mosoly
ez voltál
Félszeg mosoly haloványan ég
Orvosi egyetem
Neked sikerült!
Még egy szemeszter öt pár félév

Néma ködarc
Ez vagy
Néma ködarcod bátyám remegő ökle
Pokoli gyásztor
Érted ültük!
Dallamok, csikkek, haláltánc
dübörögve

Néma ködarc!
Ez vagy
És ez maradsz mindörökre!

Miskolc
1990. április 12.

Galli Andrea

A TÚ II. évf. 1992/3.

BÚCSÚSZÁM: Új Írás

Megszűnt az Új Írás

Igen, megszűnt.

Holott kikeletkor az sok szép sajtóterméket a vagonokból rakodók leemelik.

A kommentár most sem be-, sem ki-, nem következik.

Azért, mert van ennek szegedi vonatkozása is.

Tisza táji.

El kell rejteni ide valami kis iróniát, de e mai rendetlenségben talán meg sem találhnánk.

Vagy valami siratófélét.

De könnyezni csak a p... tud mindig - jó órában legyen mondva.

Mert a könnyek segítenek, értve így és értve úgy is.

Miéink mégis a bizalom, hogy csak a rakodók ünnepelnek, akiknek kevesebbet kell cipelni. No, meg a Barkaszok.

Plugor Magor

Juhász Ferenc

Elköszönő

Ez az Új Írás utolsó száma. Nem kaptunk pénzt a folytatásra. Néhányan, akiknek hatalmuk volt rá, úgy ítélték: nem érdemeljük. Nem a mi szégyenünk. Mi csak vereségben. A veszteség az irodalomé. Nem teremtő indulatunk apadt el, a gög, az új birtokos lökött ki minket az ajtón. Mi megalázkodtunk, s az írók árva népe lett szegényebb. Aki majd átlapozza az új írás harminc évfolyamát, láthatja: a szép, okos szellemiség, az értelemben hívő ember-erkölcs milyen kincshalmaz szigete ez a folyóirat. Remekművek sokaságát találja majd tárgyilagos, mohó-szívű, kutatva olvasó. S az élet, így egy irodalmi folyóirat természete szerint: az esendőbbet is el kell viselnie, hiszen ilyen a teremtés szövedéke. Aki ezt tagadja: önmagát teszi nevetségessé, önteltsége hiábavaló, mint bohóc a sivatagban. Láng, máglya, mécses, lámpa, rőzsetűz volt ez a folyóirat az őskori hidegben, a kőkor-éjszakában, hogy köréje üljünk melegedni, hogy láthassuk egymás arcát a láng-fényben, s a láng vonagló árnyékát is szemgolyóiban. Az értelem világosságában, vigaszában hittünk, a felvilágosult, józan szeretetben. És nem volt tüskés páncélruhánk: gyűlöletből. És történelem volt lapunk, korunk történelme, amely árvíz utáni hordalékot hömpölyögtetve ömölt az elmúlásba. Hitt abban, hogy az emberélet, s benne a szegények, elnyomottak, kiszolgáltatottak élete jobbá változtatható. Hogy van megváltás. Volt. Most elköszönök. Mert köszönni kell az elmenőnek. Köszönöm minden magyar és nem-magyar kortársamnak és halálba visszaszólva, elődömnek, hogy műveit lapunknak adta: élet-igazolással. Köszönöm hűségét a hűségeseeknek. Köszönöm mindenkinek, aki olvasta az Új Írást, hogy töprengett, vagy mosolygott teremtett tényein. A semmin állok, fekete kalapban. S fekete kalapom megemelve a halandóságból visszánézek.

Farkas László

/.../

El kell búcsuznia az Új Írásnak azoktól, akik e búcsút lehetővé tették: attól a zsűritől, amely megvonta az életet az új írástól. Azoktól a zsűritagoktól, akik a József Attila Alapítvány pénzére méltatlannak tartották az Új Írást. Akik közül többen maguk is szerkesztők, akik a saját lapjukat méltónak tartották nagyobb összegű jutalomra. A szellem emberei, írók, alkotó művészek. Ne maradjon titokban a nevük e többpártközponti ítélete kihirdetőinek: Annus József író, a Tiszatáj főszerkesztője; Balassa Péter író; a Vigilia és a Jelenkor munkatársa; Kávássy Sándor; Király Zoltán; Radnóti Sándor; író, a Holmi munkatársa; Szeghalmi Elemér író; Tóth Imre László. A lefordított hüvelykujjú cézárok döntését és velük egyetértők igazát az új írásnál kevesebb kudarcral és több értékfölismeréssel, érték gondozással LÉHET bizonyítani.

Orbán Ottó

Tordal az Új Írás temetésére

Ne sírj újság elmúlásán,
hivatalnok szárnyalásán,
bárhogy undorít!
Mást is emészt ez az undor,
kifordít jobbik magunkból
a századvég és szívünkre füstködöt terít,

Újdonságnak ez a sorsa,
fonnyadt levél aszott torzsa
görnyed a porig.
Érdemünk, ha volt, felejtve,
poros kötetekbe rejtve.
Mit számít, hogy ki közölte Ághot, Tandorit?

Kortynyi sem marad a percből,
Lacikából és Ferencből,
csak az ifjú hit.
Csak a versük dudorássza,
hogymiféle áram rázta
szárnyas lényük, hogy mégiscsak voltak valakik.

Ugyan kik? Ma más a fontos:
híg szó, mit a programpont fos;
hangodat elnyelik.
Mezítlábas magyar költő,
a tengerbe vizet töltő,
sültbolond vagy, hogyha gonddal frod verseid.

Vagy még mindig fűt a MÉGIS,
amitől derül az ég és
jókedvre derít?
Fütyülj rá, mit hoz a holnap,
vesd hátad a csillagoknak,
szinte hallod, hogy lobognak égve reggelig!

Balogh Sándor kiállításáról

Az Ifjúsági Ház egyre többször új arccal fordul felénk mostanában, előnyére a városnak, s önmagának. Eseményeket produkál.

Legújabban egy még - tudomásom szerint be nem mutatkozott művész garfikái, kispasztikái kaptak otthont. Művészt írtam, s a szó valódi értelmében így is gondolom. Balogh Sándor kispasztikái, játékos, mégis komoly rajzai ezt a minősítést engedik. Néha magába roskadó fájdalom, a meztelen női- és a csupasz férfitestekből - dominál. E alpmotívumokat oldja a titok, a játék, ami a szemekből, a nagy világra néző, még csodálkozó szemekből sugárzik. Balogh fő témája az asszony, de még erotikus rajzain is átüt az ember, az emberség. Mert legfőképpen mégis az embert szereti, a különös fájdalmas lényt, - önmagát. Munkái ősi minta szerint készülnek, a hús-vér testiséget rajzolják.

Látása úgy modern, hogy közben nem az.

Kispasztikái - ókori szobrok. Szépek. úgy sugároznak, ahogy csak a valódi szépek tudnak sugározni. Természetes lényel.

A majdnem 20 év munkája nyomán bátran megismételhető a kijelentés tehát a Művész.

Nagyon kevesen vannak ilyenek.

-ke-

PROGRAMAJÁNLATOK

T Á K

Április 06.

Szekszárdi jazz quartett és az Arn Old Jazz közös estje

Április 08.

Calcutta trió

Április 09.

Zombori Ottó előadása:
Az univerzumtól a Kárpát medencéig

Április 10.

Vadhajtások - sok vad hajtás
vezeti: Nyulasi Zsolt

Április 15.

Bartard koncert Blues-rock est

Április 17.

TÚ-est

Április 23.

Makám koncert

Április 27.

Tirke koncert

Április 29.

FM programok - Alföldi Róbert estje

F Ű - V É S Z K L U B

Április 03. Péntek

- 17.00 - 19.00 Életvezetési és drogtanácsadás
(5. szoba)
19.00 Leukémia és Bandanas koncert

Április 04. Szombat

- 19.00 Amatőr filmes bemutatkozó
(Ács Oszkár, Fikker Péter, Major
Balázs, Menn László, Hunyadi Zsolt)

Április 09. Csütörtök

- 20.00 Vizuális költői est
Kerényi Béla, Szkárosi Endre,
Tóth Gábor

Április 10. Péntek

- 19.00 Sorvadás és Metanoia Performance
koncert

Április 15. Szerda

- 20.00 Benda Balázs és barátai
(Performance)

Április 18. Szombat

- 19.00 Ladik Katalin vizuális költői estje

Április 23. Csütörtök

- 19.30 Nagy Sándor pantomimművész
előadása
20.00 Grandpierre Attila költői-filozófiai
estje

Április 25. Szombat

- 20.00 Rituale Iova
Az Atlantisz sunmál előadása

Április 29. Szerda

- 19.00 "Kutyakatonák, Medveemberek,
Bölcényasszonyok"
Nagy Imre előadása a síksági indiánok
sámánizmusáról

Választások között Románia

Merre tart dél-keleti
szomszédunk, s merre tartunk
mi?
(Beszélgetés a TÁK-ban április
2-án este 6-kor)

A kölcsönös gyűlölködés, ellenségkép kialakítása mindenkinek árt, hiszen más lényeges problémáktól tereli el a figyelmet.

Helyhatósági választások után, országgyűlési választások előtt áll Románia, és olyan választások történnek jelenleg is, amelyek rövid időn belül a mi életünkre is erőteljesen hatni fognak.

Nem közömbös számunkra sem, hogy hogyan alakulnak a hatalmi erőviszonyok Bukarestben és vidéken.

Milyen erők küzdelméről van szó? Melyik politikai - ideológiai gondolkodás hová vinné Romániát? Ezekről és hasonló kérdésekről beszélgetünk

április 2-án, csütörtökön este 6
órákor
a TÁK-ban.

Vendégeink: a romániai
Máramarossziget polgármestere (a
román ellenzéki koalíció tagja),
alpolgármestere (RMDSZ).

Az érdeklődőket várjuk.

A tatárok kivonulásának 750.
évfordulójáról és IV. Béla újjáépítési
törekvéseiről tart szaknapot a
TÖRTÉNETTUDOMÁNYI TASZÉK
és IV. BÉLA Köre

Délelőtt:
felolvasó ülés - szakreferátumok
Szekfü tanár úr vezetésével

Délután:
jelmezes kivonulás a Mátyás térre

- *IV. Béla és udvara meglátogatja a lovasjátékokat*

- jelképesen átadják a IV. Béla kör hagyatékát az utódokra

- *lovasíjász-bemutató (Opusztaszerről Cseppentő Attila és társai)*

- Kassai Lajos (íjjkészítő) előadása a lovas-nomád harcmodorról

- *Somogyi István rendező beszélgető társakat vár a sátánizmus gyakorlatáról*

- Vidák István nemezkészítő-mester: mongol sátor felállítása, nemezkészítés

ESTE: zárószakaszt: megjelenés csak történelmi kosztümben

Időpont: 1992. április 27.

PÁLYÁZAT

"Magyarság a XXI. században" címmel a Köztársaság Kormánya megalakulásának 2. évfordulója alkalmából a Haza és Haladás Alapítvány pályázatot ír ki egyetemi és főiskolai hallgatók számára az alábbi témákban:

- 1. A települési önkormányzatok tulajdoni szerkezete, működésük lehetséges keretei*
- 2. Magyarságtudat - európaiság a XXI. században*
- 3. A Köztársaság Alkotmánya az ezredfordulón*
- 4. Az élet védelme? (művi vetélés, öngyilkosság, alkoholizmus, kábítószer)*
- 5. Gazdaság + technika = környezetvédelem*

Pályadíj témánként 100.000 forint, amelyet a szakmai zsűri megítélése szerinti arányban oszt ki.

6. "Elődöt választok" címmel esszé-pályázatot is hirdetünk, 3-5 db 20.000 forintos pályadíjjal.

A pályázatokat 1992. május 30-ig a Haza és Haladás Alapítvány címére (1066 Budapest, Jókai u. 12.), magyar nyelven, két példányban kell beküldeni. A pályázatok terjedelme maximum 21 gépelt oldal lehet.

Haza és Haladás Alapítvány

ápr.
8.20⁰⁰ →
a. **székely-**
ban

Calcutta

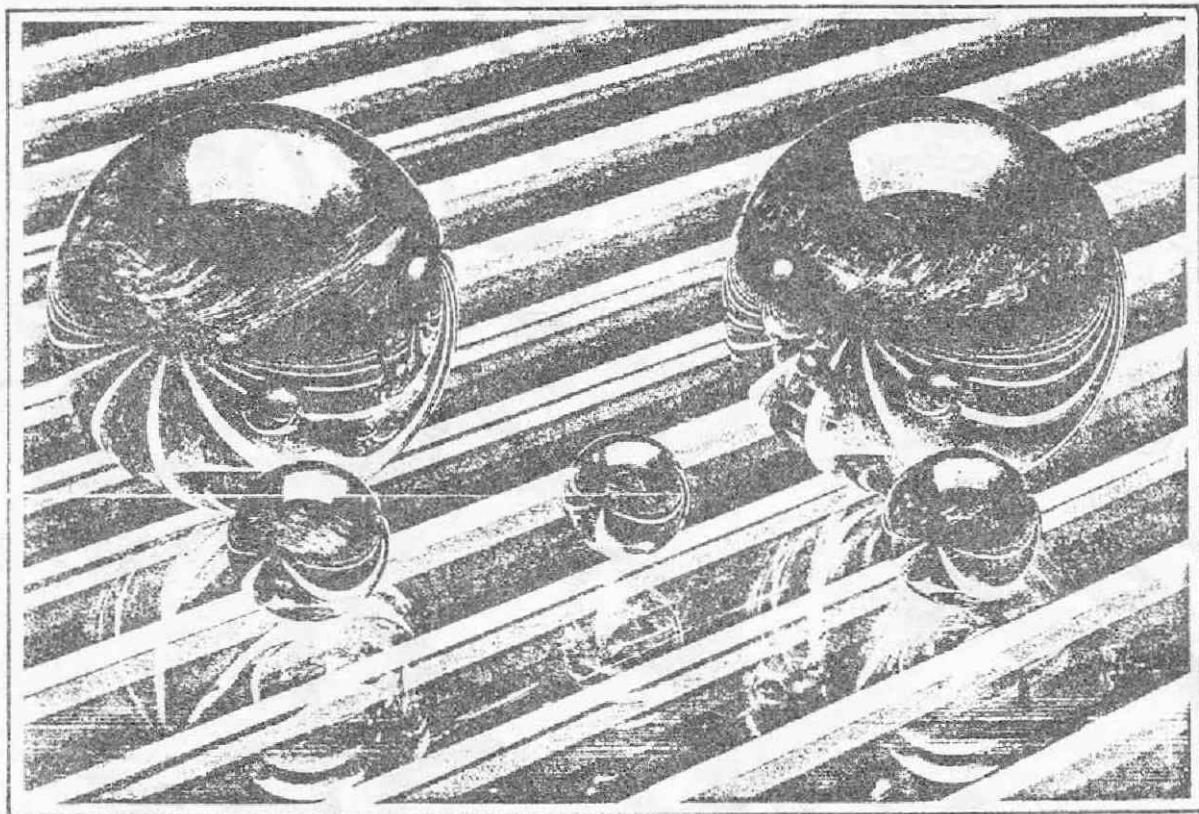
Trio

koncertje

Bj: 80/50 F

Klassikus indiai zene.

AMIT MÁR MEGSZOKTUNK...

Betétszámlakönyv – a biztonságos pénzkezelés nyugalma

A betétszámlakönyv kényelmes, biztonságos, mert az ország 3200 postahivatalában és a Postabank saját fiókjaiban hozzájuthat megtakarított pénzéhez.

Ez a sokak által ismert és kedvelt betétforma 17%-kal adómentesen kamatozik.

Ha Ön betétszámlakönyvet vált, egyben a korszerű, biztonságos, értékálló pénzkeresés nyugalma is megvásárolja. Leendő ügyfeleink között Önre is számítunk.

POSTA
BANK

Postabank és Takarékpénztár Rt.